

Środa, 20 listopada 2013 r.

P7_TA(2013)0489

Dokumenty zawierające kluczowe informacje dotyczące produktów inwestycyjnych ***I**Poprawki przyjęte przez Parlament Europejski w dniu 20 listopada 2013 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie dokumentów zawierających kluczowe informacje, dotyczących produktów inwestycyjnych (COM(2012)0352 – C7-0179/2012 – 2012/0169(COD))⁽¹⁾****(Zwykła procedura ustawodawcza: pierwsze czytanie)**

(2016/C 436/44)

[Poprawka 1]

POPRAWKI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO (*)

do wniosku Komisji

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie dokumentów zawierających kluczowe informacje, dotyczących produktów inwestycyjnych

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 114,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Banku Centralnego⁽¹⁾,uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego⁽²⁾,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Inwestorom indywidualnym, którzy rozważają dokonanie inwestycji, coraz częściej oferuje się szeroką gamę produktów inwestycyjnych różnego rodzaju. Produkty te **mogą zapewniać** szczególne rozwiązania inwestycyjne dostosowane do potrzeb inwestorów indywidualnych, są jednak również często złożone i trudne do zrozumienia. Obecnie informacje ujawniane inwestorom w odniesieniu do tych produktów inwestycyjnych są nieskoordynowane i często nie pomagają inwestorom indywidualnym w porównaniu różnych produktów, **zrozumieniu** ich charakterystyki, **nie przyczyniają się też do edukacji finansowej inwestorów**. W rezultacie inwestorzy indywidualni często dokonywali inwestycji obarczonych ryzykiem i kosztami, które nie zostały w pełni przez nich zrozumiane, i w związku z tym czasami ponosili nieprzewidziane straty.
- (2) Udoskonalenie przepisów w sprawie przejrzystości produktów inwestycyjnych oferowanych inwestorom indywidualnym stanowi ważny środek ochrony inwestorów, a także konieczny warunek odbudowy zaufania inwestorów indywidualnych do rynku finansowego, **szczególnie ważny w następstwie kryzysu finansowego**. Pierwsze kroki w tym kierunku podjęto już na poziomie unijnym poprzez opracowanie systemu kluczowych informacji dla inwestorów ustanowionego w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/65/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (UCITS).

⁽¹⁾ Sprawa została odesłana do właściwej komisji w celu ponownego rozpatrzenia zgodnie z art. 57 ust. 2 akapit drugi regulaminu(A7-0368/2013).

(*) Poprawki: tekst nowy lub zmieniony został zaznaczony kursywą i wytłuszczonym drukiem; symbol ■ sygnalizuje skreślenia.

⁽¹⁾ Dz.U. C 70 z 9.3.2013, s.2.

⁽²⁾ Dz.U. C 11 z 15.1.2013, s.59.

Środa, 20 listopada 2013 r.

- (3) Zróżnicowane przepisy, które różnią się od siebie w zależności od sektora, który oferuje produkty inwestycyjne, i krajowych przepisów w tym obszarze, tworzą nierówne warunki konkurencji między poszczególnymi produktami i kanałami dystrybucji, stanowiąc dodatkową przeszkodę dla powstania jednolitego rynku usług i produktów finansowych. Państwa członkowskie podejmują już rozbieżne i nieskoordynowane działania mające na celu wyeliminowanie niedociągnięć w środkach ochrony inwestorów, i proces ten będzie najprawdopodobniej dalej postępował. Rozbieżne podejścia do ujawniania informacji na temat produktów inwestycyjnych utrudniają rozwój równych warunków działania dla twórców różnych produktów inwestycyjnych oraz podmiotów sprzedających te produkty, zaburzając tym samym konkurencję. Sytuacja ta prowadzi również do nierównego poziomu ochrony inwestorów w Unii. Te rozbieżności stanowią przeszkodę w ustanowieniu i bezproblemowym funkcjonowaniu jednolitego rynku. W związku z tym odpowiednią podstawę prawną przedmiotowych regulacji stanowi art. 114 TFUE, interpretowany zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.
- (4) Aby zapobiec tym rozbieżnościom **oraz ograniczyć koszty i niepewność podmiotów udostępniających produkty i prowadzących ich dystrybucję**, konieczne jest ustanowienie na poziomie Unii jednolitych przepisów w zakresie przejrzystości, mających zastosowanie do wszystkich uczestników rynku produktów inwestycyjnych. Rozporządzenie jest konieczne, aby zapewnić ustanowienie wspólnego standardu dla dokumentu zawierającego kluczowe informacje w sposób na tyle jednolity, aby umożliwić harmonizację jego formatu i treści. Bezpośrednio stosowane przepisy rozporządzenia powinny zapewnić objęcie wszystkich uczestników rynku produktów inwestycyjnych tymi samymi wymogami. Powinno to również zapewnić istnienie jednolitych obowiązków w zakresie ujawniania informacji, zapobiegając rozbieżnościom w krajowych wymogach, które powstałyby w wyniku transpozycji dyrektywy. Zastosowanie rozporządzenia jest również zasadne, aby zapewnić objęcie wszystkich podmiotów sprzedających produkty inwestycyjne jednolitymi wymogami w zakresie przekazywania dokumentu zawierającego kluczowe informacje inwestorom indywidualnym.
- (5) Poprawa jakości ujawnianych informacji na temat produktów inwestycyjnych ma zasadnicze znaczenie dla odbudowy zaufania inwestorów indywidualnych do rynków finansowych. Równie ważna jest jednak skuteczna regulacja procesów sprzedaży tych produktów. Niniejsze rozporządzenie stanowi uzupełnienie środków w zakresie dystrybucji (**obejmujących doradztwo inwestycyjne, środki ochrony inwestorów i inne usługi sprzedaży**) określonych w dyrektywie 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽¹⁾. Jest ono również uzupełnieniem środków dotyczących dystrybucji produktów ubezpieczeniowych określonych w dyrektywie 2002/92/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽²⁾.
- (6) Niniejsze rozporządzenie powinno stosować się do wszystkich produktów **lub bazowych inwestycji**, bez względu na ich formę lub konstrukcję, które wytwarzane są przez branżę usług finansowych w celu zapewnienia inwestorom indywidualnym szans inwestycyjnych, w przypadku gdy wysokość oferowanego inwestorowi zysku uzależniona jest od wyników jednego lub większej liczby aktywów lub wartości referencyjnych **■**. Zakresem rozporządzenia powinny być zatem objęte produkty inwestycyjne takie jak fundusze inwestycyjne i polisy ubezpieczenia na życie **oraz inwestycje bazowe tych funduszy inwestycyjnych i polis ubezpieczenia na życie** oraz produkty detaliczne **■**, w tym **aktywa posiadane bezpośrednio, takie jak obligacje skarbowe lub akcje oferowane publicznie lub dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym znajdującym się lub działającym w jednym z państw członkowskich. Strukturyzowane konfekcjonowane produkty detaliczne** stanowią pośrednie ogniwo między inwestorem i rynkami w wyniku procesu „konfekcjonowania” – czyli „ubrania” lub łączenia aktywów w celu osiągnięcia innej ekspozycji na ryzyko, zapewnienia innych cech produktu lub osiągnięcia innych struktur kosztowych niż w przypadku bezpośredniego posiadania danych aktywów. Takie „konfekcjonowanie” może pozwolić inwestorom indywidualnym na realizację strategii inwestycyjnych, które w innym razie byłyby dla nich nieosiągalne lub niepraktyczne, może również jednak rodzić konieczność udostępnienia dodatkowych informacji, zwłaszcza w celu umożliwienia porównania różnych form produktów inwestycyjnych **oraz zapewnienia inwestorom detalicznym możliwości zrozumienia kluczowych cech i rodzajów ryzyka związanych z detalicznymi produktami inwestycyjnymi**.
- (6a) **Niniejsze rozporządzenie powinno mieć również zastosowanie do udziałów lub jednostek uczestnictwa w spółkach celowych i spółkach holdingowych, które twórca produktu inwestycyjnego może powoływać w celu obejścia przepisów niniejszego rozporządzenia.**

⁽¹⁾ Dyrektywa 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych zmieniająca dyrektywę Rady 85/611/EWG i 93/6/EWG i dyrektywę 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylająca dyrektywę Rady 93/22/EWG (Dz.U. L 145 z 30.4.2004, s. 1).

⁽²⁾ Dyrektywa 2002/92/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie pośrednictwa ubezpieczeniowego, (Dz.U. L 9 z 15.1.2003, s. 3).

Środa, 20 listopada 2013 r.

- (6b) **Konfekcjonowane produkty inwestycyjne powinny zapewniać inwestorom indywidualnym wyraźne korzyści, takie jak rozłożenie ryzyka inwestycyjnego na różne sektory gospodarki lub różne aktywa bazowe. Jednak techniki konfekcjonowania mogą być również wykorzystywane w celu nadania produktom inwestycyjnym cech, których celem jest wprowadzanie konsumenta w błąd w momencie podejmowania przezeń decyzji inwestycyjnej. Niektóre produkty o cenach promocyjnych wykorzystują tendencyjne zachowania inwestorów indywidualnych, w tym przypadku ich chęć natychmiastowego uzyskania atrakcyjnego zysku. Stosowanie nazw produktów wskazujących na większe bezpieczeństwo niż to, które jest możliwe, wykorzystuje tendencyjne zachowania konsumentów w podobny sposób, odnosząc się do ich niechęci do podejmowania ryzyka. Zatem tego rodzaju techniki konfekcjonowania wiążą się z zagrożeniem, że inwestor w dużym stopniu skupi się na natychmiastowych korzyściach finansowych, nie zdając sobie w pełni sprawy z powiązanego ryzyka, jakie może wystąpić w przyszłości. W niniejszym rozporządzeniu powinno się dążyć do unikania cech konfekcjonowania wykorzystujących tendencje inwestorów w zakresie podejmowania decyzji, aby wspierać przejrzystość oraz lepsze rozumienie ryzyka związanego z konfekcjonowanymi detalicznymi produktami inwestycyjnymi.**
- (7) **Z zakresu stosowania niniejszego rozporządzenia należy wyłączyć produkty ubezpieczeniowe, które nie zapewniają szans inwestycyjnych**. Ponieważ nadrzędnym celem niniejszego rozporządzenia jest zwiększenie porównywalności i zrozumiałości informacji na temat produktów inwestycyjnych oferowanych inwestorom indywidualnym, z zakresu stosowania niniejszego rozporządzenia wyłączone powinny być zakładowe produkty emerytalne **i indywidualne produkty emerytalne**, pod warunkiem że na podstawie przepisów prawa krajowego wymagany jest udział finansowy pracodawcy, a **pracodawca lub** pracownik nie **mają** możliwości wyboru dostawcy produktu emerytalnego. W zakres niniejszego rozporządzenia nie wchodzi również fundusze inwestycyjne ukierunkowane na inwestorów instytucjonalnych, ponieważ ich sprzedaż nie jest prowadzona na rzecz inwestorów indywidualnych. Zakresem stosowania niniejszego rozporządzenia powinny jednak być objęte produkty inwestycyjne mające na celu gromadzenie oszczędności na potrzeby prywatnych emerytur, ponieważ często konkurują one z innymi produktami objętymi niniejszym rozporządzeniem i są w podobny sposób rozpowszechniane wśród inwestorów indywidualnych.
- (8) Aby uniknąć niejasności w zakresie powiązań między obowiązkami ustanowionymi niniejszym rozporządzeniem a obowiązkami ustanowionymi dyrektywą 2003/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾ oraz dyrektywą 2009/138/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽²⁾, należy postanowić, że dyrektywy te **mają charakter uzupełniający w stosunku do** niniejszego rozporządzenia. **W szczególności dokument zawierający kluczowe informacje powinien, po przeglądzie niniejszego rozporządzenia, obejmować podsumowanie zawierające kluczowe informacje, o którym mowa w art. 5 ust. 2 dyrektywy 2003/71/WE.**
- (8a) **Twórcy produktów inwestycyjnych powinni upewnić się, że produkt inwestycyjny, który konstruuja, jest zgodny z profilem docelowego inwestora indywidualnego. Powinni oni zatem wprowadzić proces uprzedniego zatwierdzenia produktu, aby zadbać o to, by ich produkty inwestycyjne nie narażały inwestorów indywidualnych na zakup aktywów bazowych, których profilu ryzyka i zysku nie można łatwo zrozumieć.**
- (8b) **Właściwe organy oraz europejskie organy nadzoru (ESA) powinny otrzymać na żądanie wszystkie informacje niezbędne do sprawdzenia treści dokumentów zawierających kluczowe informacje, oceny zgodności z niniejszym rozporządzeniem oraz zapewnienia ochrony klientów i inwestorów na rynkach finansowych. Uprawnienia Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EUNB) oraz Europejskiego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych (EUNiPPE) powinny zostać w sposób spójny dostosowane do uprawnień Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (EUNGiPW) na mocy dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rynków instrumentów finansowych uchylającej dyrektywę nr 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady [MIFIR].**
- (9) Twórcy produktów inwestycyjnych – tacy jak zarządzający funduszami, zakłady ubezpieczeń, emitenci papierów wartościowych, instytucje kredytowe lub firmy inwestycyjne – powinni sporządzać dokument zawierający kluczowe informacje dla wytwarzanych przez siebie produktów inwestycyjnych, ponieważ to oni znają najlepiej dany produkt i są za niego odpowiedzialni. **Twórcy produktów inwestycyjnych powinni udostępniać dokument zawierający kluczowe informacje osobom sprzedającym ten produkt inwestycyjny.** Dokument zawierający kluczowe informacje powinien być sporządzany przez twórcę produktu inwestycyjnego, **zaś załącznik (wraz z opłatami) – przez osobę dokonującą sprzedaży produktu inwestycyjnego**, zanim produkt może zostać sprzedany inwestorom indywidualnym. W przypadku gdy produkt nie jest jednak sprzedawany inwestorom indywidualnym, nie ma potrzeby

⁽¹⁾ Dyrektywa 2003/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 listopada 2003 r. w sprawie prospektu emisyjnego publikowanego w związku z publiczną ofertą lub dopuszczeniem do obrotu papierów wartościowych i zmieniająca dyrektywę 2001/34/WE (Dz.U. L 345 z 31.12.2003, s. 64).

⁽²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wyplacalność II) (Dz.U. L 335 z 17.12.2009, s. 1).

Środa, 20 listopada 2013 r.

sporządzania dokumentu zawierającego kluczowe informacje, a w sytuacji, gdy sporządzenie tego dokumentu jest niepraktyczne dla twórcy produktu inwestycyjnego, zadanie to może zostać zlecone innym podmiotom. **Jeżeli sporządzenie dokumentu zawierającego kluczowe informacje jest zlecane w całości lub częściowo osobom trzecim, twórca produktu powinien zachować ogólną odpowiedzialność za sporządzenie i treść tego dokumentu.** W celu zapewnienia szerokiego upowszechnienia i dostępności dokumentów zawierających kluczowe informacje w niniejszym rozporządzeniu należy przewidzieć możliwość publikacji tego dokumentu przez twórcę produktu inwestycyjnego za pośrednictwem wybranej przez niego strony internetowej.

- (10) W celu zaspokojenia potrzeb inwestorów indywidualnych należy zadbać o to, by informacje na temat produktów inwestycyjnych były dokładne, rzetelne, jasne dla inwestorów i nie wprowadzały ich w błąd. Niniejsze rozporządzenie powinno zatem określać wspólne standardy sporządzania dokumentu zawierającego kluczowe informacje, aby zapewnić jego zrozumiałość dla inwestorów indywidualnych. Zważywszy na trudności ze zrozumieniem specjalistycznej terminologii finansowej, jakie napotyka wielu inwestorów detalicznych, należy zwrócić szczególną uwagę na słownictwo i styl języka używane w dokumencie. Należy również określić przepisy dotyczące języka, w którym dokument ten powinien być sporządzany. **W zrozumieli sposób należy również wyjaśnić wyliczenia ewentualnych kosztów.** Ponadto inwestorzy indywidualni powinni być w stanie zrozumieć dokument zawierający kluczowe informacje sam w sobie, bez odwoływania się do innych informacji. **Nie powinno to jednak wykluczać stosowania w dokumencie zawierającym kluczowe informacje wzajemnych odniesień do innych dokumentów mogących zawierać dodatkowe informacje, które mogłyby być interesujące dla niektórych inwestorów indywidualnych.**
- (11) Inwestorom indywidualnym należy zapewnić informacje niezbędne im do podjęcia świadomej decyzji inwestycyjnej oraz porównania różnych produktów inwestycyjnych, przy czym informacje te muszą być krótkie i zwięzłe, ponieważ w przeciwnym razie istnieje ryzyko, że inwestorzy nie będą z nich korzystać. Dokument zawierający kluczowe informacje powinien zatem zawierać wyłącznie informacje o zasadniczym znaczeniu, zwłaszcza informacje dotyczące charakteru i cech produktu, w tym możliwości ewentualnej utraty kapitału, kosztów, profilu ryzyka i zysku w formie wskaźnika ogólnego, produktu oraz jego inwestycji bazowych, a także istotne informacje na temat wyników oraz pewne inne szczególne informacje, które mogą być konieczne do zrozumienia cech poszczególnych rodzajów produktów, w tym produktów przeznaczonych do wykorzystania na potrzeby planowania emerytalnego. **Komisja powinna wziąć pod uwagę możliwość dostarczenia kluczowych informacji na temat profilu ryzyka odnoszącego się do obligacji skarbowych emitowanych przez państwa członkowskie przez europejską publiczną agencję ratingową, o której mowa w stanowisku Parlamentu Europejskiego przyjętym w pierwszym czytaniu w dniu 16 stycznia 2013 r. z myślą o przyjęciu rozporządzenia (UE) nr .../2013 Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1060/2009 w sprawie agencji ratingowych⁽¹⁾.**
- (11a) **Inwestorzy powinni być w pełni świadomi kosztów i opłat, jakie będą zawarte w ich inwestycji, nie tylko w momencie zawierania transakcji, ale przez cały okres inwestycji. Opłaty powinny być ujawniane w pełnej wysokości, w składanym ujęciu kumulatywnym i wyrażone w wartościach pieniężnych. Koszty doradztwa należy obliczać w prostszy sposób, aby ułatwić inwestorowi zrozumienie, jakie opłaty poniesie.**
- (11b) **EUNB, EUNUiPPE i EUNGiPW powinny opracować internetowe narzędzie do analizowania funduszy, które pozwoliłoby inwestorom obliczać ostateczną wartość podejmowanych przez nich inwestycji po uwzględnieniu opłat i kosztów.**
- (12) Dokument zawierający kluczowe informacje powinien być sporządzany w formacie umożliwiającym inwestorom indywidualnym porównywanie różnych produktów inwestycyjnych. Tylko staranne **zaprojektowanie i sporządzenie** formatu, sposobu prezentacji i treści informacji – uwzględniające zachowania i możliwości konsumentów – zapewni maksymalne **zainteresowanie dokumentem zawierającym kluczowe informacje, i w ten sposób przyczyni się do edukacji finansowej, zrozumienia i wykorzystania** informacji. W każdym dokumencie poszczególne punkty i nagłówki tych punktów powinny występować w tej samej kolejności. Ponadto szczegółowa treść informacji, które powinny znaleźć się w dokumencie zawierającym kluczowe informacje dla poszczególnych produktów, oraz prezentacja tych informacji powinny być przedmiotem dalszej harmonizacji w drodze aktów delegowanych uwzględniających dotychczasowe i trwające badania nad zachowaniami konsumentów, w tym wyniki badań skuteczności różnych metod prezentacji informacji prowadzonych z udziałem konsumentów. Ponadto niektóre produkty inwestycyjne dają inwestorom indywidualnym możliwość wyboru spośród wielu bazowych instrumentów inwestycyjnych **i mogą zawierać koszty i opłaty uzależnione od osobistych cech klienta, takich jak wiek lub**

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2013)0012.

Środa, 20 listopada 2013 r.

wybrana przez niego kwota inwestycji. Produkty te należy uwzględnić przy przygotowaniu formatu dokumentu zawierającego kluczowe informacje.

- (12a) **Na górze dokumentu zawierającego kluczowe informacje należy umieścić oznaczenie informujące o złożoności w przypadku produktów złożonych, które uznaje się za nieodpowiednie dla inwestorów indywidualnych. Taki dodatkowy poziom przejrzystości pomoże konsumentom podjąć świadomą decyzję o podejmowanym ryzyku oraz pozwoli uniknąć niewłaściwej sprzedaży produktów.**
- (13) Podejmując decyzje inwestycyjne, inwestorzy indywidualni coraz częściej dążą nie tylko do osiągnięcia zysków finansowych. Często realizują oni również inne cele, takie jak cele społeczne czy związane z ochroną środowiska. Informacje na temat niefinansowych aspektów inwestycji mogą mieć również znaczenie dla osób poszukujących długoterminowych inwestycji realizowanych zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Informacje na temat społecznych lub środowiskowych wyników inwestycji czy też wyników w zakresie ładu korporacyjnego, do których osiągnięcia dąży twórca danego produktu inwestycyjnego, mogą być jednak trudne do porównania lub mogą być niedostępne. Dlatego też pożądana jest dalsza harmonizacja szczegółowej treści informacji na temat tego, czy – a jeżeli tak, to w jaki sposób – produkt inwestycyjny uwzględnia aspekty ochrony środowiska, aspekty społeczne lub aspekty ładu korporacyjnego.
- (14) Dokument zawierający kluczowe informacje powinien wyraźnie odróżniać się od wszelkich materiałów marketingowych **i zostać od nich oddzielony.** Te inne dokumenty nie powinny pomniejszać jego znaczenia. **Inwestor indywidualny powinien potwierdzić otrzymanie tego dokumentu.**
- (15) Aby zagwarantować wiarygodność informacji zawartych w dokumencie zawierającym kluczowe informacje, niniejsze rozporządzenie powinno nałożyć na twórców produktów inwestycyjnych **i osoby dokonujące sprzedaży produktów inwestycyjnych** wymóg aktualizacji tego dokumentu. **Podmiot dostarczający lub sprzedający dokument zawierający kluczowe informacje powinien również aktualizować informacje przekazywane inwestorom indywidualnym.** W tym celu w akcie delegowanym, który zostanie przyjęty przez Komisję, należy określić szczegółowe przepisy dotyczące warunków i częstotliwości dokonywania przeglądu informacji oraz zmiany dokumentu zawierającego kluczowe informacje **i załącznika do niego. Dokument zawierający kluczowe informacje oraz wszystkie jego aktualizacje powinno się przekazywać właściwemu organowi.**
- (16) Dokumenty zawierające kluczowe informacje stanowią podstawę decyzji inwestycyjnych podejmowanych przez inwestorów indywidualnych. Z tego też względu na twórcach produktów inwestycyjnych **oraz osobach dokonujących sprzedaży tych produktów** spoczywa ważny obowiązek wobec inwestorów indywidualnych, a mianowicie konieczność zapewnienia przestrzegania przepisów niniejszego rozporządzenia. Należy zatem zapewnić inwestorom indywidualnym, którzy oparli się na dokumencie zawierającym kluczowe informacje przy podjęciu decyzji inwestycyjnej, skuteczne prawo dochodzenia swoich roszczeń. Należy również zapewnić wszystkim inwestorom indywidualnym w całej Unii jednakowe prawo do dochodzenia odszkodowania z tytułu szkody, którą mogą ponieść w wyniku naruszenia przez twórców produktów inwestycyjnych wymogów określonych w niniejszym rozporządzeniu. Konieczna jest zatem harmonizacja przepisów regulujących odpowiedzialność twórców produktów inwestycyjnych. **Aby zapewnić spójność należy również wprowadzić ujednolicone podejście do kar.** Niniejsze rozporządzenie powinno stanowić, że inwestor indywidualny powinien być w stanie pociągnąć twórcę produktu do odpowiedzialności za naruszenie przepisów tegoż rozporządzenia, w przypadku gdy strata powstała w wyniku wykorzystania dokumentu zawierającego kluczowe informacje, **który wprowadzał w błąd, był niedokładny lub niezgodny z prospektem emisyjnym lub, w przypadku braku prospektu, z warunkami produktu.**
- (17) Ponieważ inwestorzy indywidualni zasadniczo nie mają dokładnego wglądu w procedury wewnętrzne twórców produktów inwestycyjnych, **na inwestorze indywidualnym nie powinien spoczywać ciężar dowodu. Inwestor indywidualny musi wskazać, pod jakim względem według niego dokument zawierający kluczowe informacje nie spełnia wymogów niniejszego rozporządzenia. Do podmiotu tworzącego produkt należy zatem udzielenie odpowiedzi na to zastrzeżenie.**
- (18) **■ Odpowiedzialność cywilną** twórcy produktu inwestycyjnego **nieobjętą** niniejszym rozporządzeniem **■** powinny regulować stosowne przepisy prawa krajowego określone w oparciu o odpowiednie przepisy prawa prywatnego międzynarodowego. Ustalenia sądu właściwego do orzekania w sprawie roszczenia z tytułu odpowiedzialności cywilnej wniesionego przez inwestora indywidualnego powinno się dokonywać zgodnie z odpowiednimi przepisami dotyczącymi jurysdykcji międzynarodowej.

Środa, 20 listopada 2013 r.

- (19) Aby inwestor indywidualny był w stanie podjąć świadomą decyzję inwestycyjną, osoby sprzedające produkty inwestycyjne powinny mieć obowiązek przekazania mu dokumentu zawierającego kluczowe informacje z należyтым wyprzedzeniem przed zawarciem jakiegokolwiek transakcji. **Inwestor powinien złożyć podpis – odręczny lub elektroniczny – potwierdzający, że otrzymał dokument zawierający kluczowe informacje.** Wymóg ten powinien obowiązywać bez względu na miejsce lub sposób zawarcia transakcji. Osoby **doradzające na temat produktów inwestycyjnych lub** sprzedające produkty inwestycyjne obejmują zarówno dystrybutorów, jak i samych twórców produktów inwestycyjnych, w przypadku gdy ci ostatni decydują się **na doradzanie na temat produktu lub** na sprzedaż produktu bezpośrednio inwestorom indywidualnym. **Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla dyrektywy 2002/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽¹⁾. W miarę możliwości inwestorom należy zapewnić czas na zastanowienie, w którym mogą podjąć decyzję o anulowaniu transakcji.**
- (20) Należy wprowadzić jednolite przepisy dające osobie sprzedającej produkt inwestycyjny pewną możliwość wyboru nośnika informacji, na którym dokument zawierający kluczowe informacje przekazywany jest inwestorom indywidualnym, dopuszczając wykorzystanie środków komunikacji elektronicznej w przypadku, gdy są one odpowiednio, mając na uwadze okoliczności transakcji. Inwestorowi indywidualnemu należy jednak zapewnić możliwość otrzymania tego dokumentu w formie papierowej. Przez wzgląd na konieczność zapewnienia konsumentom dostępu do informacji dokument zawierający kluczowe informacje powinien być zawsze udostępniany nieodpłatnie.
- (21) Aby zapewnić zaufanie inwestorów indywidualnych do produktów inwestycyjnych **i ogólnie do rynków finansowych**, należy wprowadzić wymogi w zakresie stosownych procedur wewnętrznych zapewniających otrzymanie przez inwestorów indywidualnych merytorycznych odpowiedzi od twórcy produktu inwestycyjnego na złożone przez nich skargi.
- (21a) **Chociaż poprawa jakości ujawnianych informacji na temat produktów inwestycyjnych ma zasadnicze znaczenie dla odbudowy zaufania inwestorów indywidualnych do rynków finansowych, dla zapewnienia skutecznej ochrony inwestora indywidualnego równie ważne są zasady tworzenia produktu. Niedoskonałe porady udzielane przez doradców finansowych, stronniczość przy podejmowaniu decyzji oraz dowody na to, że zachowania finansowe zależą przede wszystkim od cech psychicznych stwarzają problemy, które należy rozwiązać przez ograniczenie złożoności w konfekcjonowaniu produktów inwestycyjnych.**
- (22) Procedury alternatywnego rozstrzygnięcia sporów umożliwiają szybsze i mniej kosztowne rozstrzygnięcie sporów niż postępowania sądowe i odciążają system sądowiczy. Dlatego też twórcy produktów inwestycyjnych i osoby sprzedające te produkty powinny mieć obowiązek uczestniczenia w postępowaniach prowadzonych w oparciu o te procedury, wszczynanych przez inwestorów indywidualnych w odniesieniu do praw i obowiązków ustanowionych niniejszym rozporządzeniem, z zastrzeżeniem pewnych zabezpieczeń zgodnych z zasadą skutecznej ochrony sądowej. Procedury alternatywnego rozstrzygnięcia sporów nie powinny zwłaszcza naruszać praw przysługujących stronom takich postępowań do wniesienia powództwa do sądu. **Do sporów na mocy niniejszego rozporządzenia powinna mieć zastosowanie dyrektywa 2013/11/UE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽²⁾.**
- (23) Ponieważ dokument zawierający kluczowe informacje powinien być sporządzany dla produktów inwestycyjnych przez podmioty działające w określonych sektorach rynków finansowych: sektorze bankowym, ubezpieczeniowym, sektorze papierów wartościowych oraz sektorze funduszy, kwestią najwyższej wagi jest zapewnienie harmonijnej współpracy między różnymi organami nadzorującymi twórców produktów inwestycyjnych, tak aby przy stosowaniu niniejszego rozporządzenia kierowały się one wspólnym podejściem.
- (23a) **Rozszerzenie uprawnień i kompetencji przyznanych Unii oraz krajowym organom nadzorczym powinno się ułatwiać poprzez zapewnienie odpowiednich zasobów kadrowych oraz środków finansowych.**
- (24) Zgodnie z komunikatem Komisji z grudnia 2010 r. w sprawie wzmocnienia systemów sankcji w branży usług finansowych oraz w celu zapewnienia wypełniania wymogów określonych w niniejszym rozporządzeniu istotne jest podejmowanie przez państwa członkowskie niezbędnych działań mających na celu zadbanie o to, by naruszenia niniejszego rozporządzenia podlegały odpowiednim sankcjom i środkom administracyjnym. W celu zapewnienia odstraszającego skutku sankcji oraz wzmocnienia ochrony inwestorów poprzez ostrzeżenie ich o produktach inwestycyjnych wprowadzanych na rynek z naruszeniem niniejszego rozporządzenia informacje o nałożonych sankcjach i środkach powinny być **publikowane**.

⁽¹⁾ Dyrektywa 2002/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 września 2002 r. dotycząca sprzedaży konsumentom usług finansowych na odległość oraz zmieniająca dyrektywę Rady 90/619/EWG oraz dyrektywy 97/7/WE i 98/27/WE (Dz.U. L 271 z 9.10.2002, s. 16).

⁽²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/11/UE z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie alternatywnych metod rozstrzygnięcia sporów konsumenckich oraz zmiany rozporządzenia (WE) nr 2006/2004 i dyrektywy 2009/22/WE (dyrektywa w sprawie ADR w sporach konsumenckich) (Dz.U. L 165 z 18.6.2013, s. 63).

Środa, 20 listopada 2013 r.

- (25) Aby osiągnąć cele niniejszego rozporządzenia, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjęcia aktów zgodnie z art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w odniesieniu do określenia szczegółów dotyczących prezentacji i formatu dokumentu zawierającego kluczowe informacje, treści informacji, które należy zawrzeć w dokumencie zawierającym kluczowe informacje, szczegółowych wymogów dotyczących momentu przekazania dokumentu zawierającego kluczowe informacje oraz jego zmiany i przeglądu. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje i **badania konsumentów**. Przygotowując i opracowując akty delegowane, Komisja powinna zapewnić jednoczesne, terminowe i odpowiednie przekazywanie stosownych dokumentów Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
- (26) Komisja powinna przyjąć projekty regulacyjnych standardów technicznych, opracowanych zgodnie z art. 8 przez EUNGiPW, EUNB i EUNiPPE i dotyczących metodyki prezentacji informacji na temat ryzyka i zysków oraz obliczania kosztów, **a także kryteriów środowiskowych, społecznych lub kryteriów zarządzania**, w drodze aktów delegowanych na podstawie art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz zgodnie z art. 10–14 odpowiednio rozporządzenia (UE) nr 1093/2010, 1094/2010 i 1095/2010 Parlamentu Europejskiego i Rady⁽¹⁾.
- (27) Przetwarzanie danych osobowych prowadzone w państwach członkowskich w ramach niniejszego rozporządzenia i pod nadzorem właściwych organów reguluje dyrektywa 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych. Przetwarzanie danych osobowych prowadzone przez Europejskie Urzędy Nadzoru na podstawie niniejszego rozporządzenia i pod nadzorem Europejskiego Inspektora Ochrony Danych reguluje rozporządzenie (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych. Przetwarzanie danych osobowych prowadzone w ramach niniejszego rozporządzenia, takie jak wymiana lub przekazywanie danych osobowych przez właściwe organy, powinno każdorazowo przebiegać zgodnie z dyrektywą 95/46/WE, a każda wymiana lub każde przekazanie informacji przez Europejskie Urzędy Nadzoru powinny przebiegać zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 45/2001.
- (28) Chociaż UCITS są produktami inwestycyjnymi w rozumieniu niniejszego rozporządzenia, wprowadzenie w ostatnim czasie wymogów w zakresie kluczowych informacji dla inwestorów na podstawie dyrektywy 2009/65/WE oznacza, że za proporcjonalne należy uznać przyznanie takim UCITS przejściowego okresu wynoszącego pięć lat od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, w którym to okresie produkty te nie podlegałyby niniejszemu rozporządzeniu. Po upływie tego okresu produkty te, w przypadku nieprzedłużenia okresu przejściowego, zostałyby objęte zakresem niniejszego rozporządzenia. **Takie samo odstępstwo powinno mieć również zastosowanie do funduszy niebędących UCITS, w przypadku gdy są one już na mocy prawa krajowego zobowiązane do opracowania dokumentu zawierającego kluczowe informacje według formatu i o treści określonych w art. 78–81 dyrektywy 2009/65/WE.**
- (29) Przegląd niniejszego rozporządzenia należy przeprowadzić cztery lata od jego wejścia w życie w celu uwzględnienia zmian na rynku, takich jak pojawienie się nowych rodzajów produktów inwestycyjnych, a także zmian w innych obszarach unijnego prawa oraz doświadczeń państw członkowskich. W ramach przeglądu należy ocenić, czy wprowadzone środki przyczyniły się do lepszego zrozumienia produktów inwestycyjnych przez przeciętnych inwestorów indywidualnych, **ochrony tych inwestorów i ich edukacji finansowej** oraz lepszej porównywalności tych produktów. Przy okazji tego przeglądu należy również rozważyć ewentualną konieczność przedłużenia okresu przejściowego mającego zastosowanie do UCITS oraz zasadność rozpatrzenia innych wariantów regulacji UCITS. Na podstawie tego przeglądu Komisja powinna przedłożyć sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, dołączając do niego, w stosownym przypadku, wnioski ustawodawcze.
- (30) W celu zapewnienia twórcom produktów inwestycyjnych i osobom sprzedającym produkty inwestycyjne wystarczająco długiego czasu na przygotowanie się do stosowania w praktyce wymogów wynikających z niniejszego rozporządzenia, wymogi te powinny zacząć obowiązywać dopiero dwa lata po wejściu niniejszego rozporządzenia w życie. **Niniejsze rozporządzenie nie powinno mieć zastosowania do transakcji zawartych w przeszłości.**

(¹) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego) (Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 12); Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1094/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych) (Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 48); Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1095/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych) (Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 84).

Środa, 20 listopada 2013 r.

- (31) Niniejsze rozporządzenie respektuje prawa podstawowe oraz jest zgodne z zasadami wyrażonymi w szczególności w Karcie Praw Podstawowych Unii Europejskiej.
- (32) Ponieważ cel działania, które ma zostać podjęte, a mianowicie podwyższenie poziomu ochrony inwestorów indywidualnych oraz poprawa zaufania do produktów inwestycyjnych **a także naprawienie stwierdzonych niedoskonałości**, w tym w przypadku transgranicznej sprzedaży tych produktów, nie może zostać w wystarczającym stopniu osiągnięty przez państwa członkowskie działające niezależnie od siebie **■**, a zatem cel ten, przez wzgląd na jego skutki, może zostać skuteczniej osiągnięty na poziomie Unii, Unia może przyjąć stosowne środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

ROZDZIAŁ I PRZEDMIOT, ZAKRES I DEFINICJE

Artykuł 1

Niniejsze rozporządzenie określa jednolite przepisy dotyczące formatu i treści dokumentu zawierającego kluczowe informacje, który ma być sporządzany **wyłącznie** przez twórców produktów inwestycyjnych, **załącznika do dokumentu zawierającego kluczowe informacje, który jest sporządzany, w stosownych przypadkach, przez osoby sprzedające produkty inwestycyjne, informacji przekazywanych inwestorom indywidualnym przez osoby sprzedające produkty inwestycyjne zgodnie z dyrektywą w sprawie rynków instrumentów finansowych [MiFID] oraz dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie pośrednictwa ubezpieczeniowego [IMD] oraz jednolitych przepisów w sprawie przekazywania tych dokumentów** inwestorom indywidualnym. **Rozporządzenie to ma na celu umożliwienie inwestorom indywidualnym zrozumienie oraz porównanie głównych cech produktów inwestycyjnych i związanego z nimi ryzyka oraz nakłada na twórcę produktu inwestycyjnego odpowiedzialność za dokument zawierający kluczowe informacje, zaś na osoby sprzedające produkty inwestycyjne – za załącznik.**

Artykuł 2

Niniejsze rozporządzenie stosuje się do wytwarzania i sprzedaży produktów inwestycyjnych.

Niniejszego rozporządzenia nie stosuje się jednak do następujących produktów:

- a) produktów ubezpieczeniowych, które nie zapewniają wartości wykupu **■**;
- b) lokat **innych niż lokaty strukturyzowane zdefiniowane w art. 4 [MiFID]**;
- c) papierów wartościowych, o których mowa w art. 1 ust. 2 lit. b)–g), i) oraz j) dyrektywy 2003/71/WE;
- d) innych papierów wartościowych, których konstrukcja nie zawiera instrumentu pochodnego, z **wyjątkiem obligacji korporacyjnych i instrumentów emitowanych przez spółki celowe**;
- e) **oficjalnie uznanych** zakładowych programów emerytalnych **■** i **indywidualnych produktów emerytalnych, w przypadku których na podstawie przepisów prawa krajowego wymagany jest udział finansowy pracodawcy, a pracownik nie ma możliwości wyboru dostawcy produktu emerytalnego**;
- f) **oficjalnie uznanych systemów zabezpieczeń społecznych podlegających prawu krajowemu lub unijnemu.**

Artykuł 3

1. W przypadku gdy twórcy produktów inwestycyjnych podlegający niniejszemu rozporządzeniu podlegają również dyrektywie 2003/71/WE, stosuje się do nich zarówno niniejsze rozporządzenie, jak i dyrektywę 2003/71/WE z **wyjątkiem jej art. 4 ust. 2 lit. h) i v)**.

2. W przypadku gdy twórcy produktów inwestycyjnych podlegający niniejszemu rozporządzeniu podlegają również dyrektywie 2009/138/WE, stosuje się do nich zarówno niniejsze rozporządzenie, jak i dyrektywę 2009/138/WE.

Środa, 20 listopada 2013 r.

Artykuł 4

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- a) „produkt inwestycyjny” oznacza **produkt, za pomocą którego dana osoba może dokonać inwestycji finansowej, niezależnie od formy prawnej oraz od tego, czy wysokość kwoty przypadającej do zwrotu jest stała czy zmienna, włącznie z przypadkami, gdy produkt inwestycyjny uzyskano w drodze bezpośredniego posiadania instrumentów finansowych, spółek celowych lub spółek holdingowych,**
- b) „twórca produktu inwestycyjnego” oznacza:
- (i) każdą osobę fizyczną lub prawną, która **pierwotnie** wytwarza produkt inwestycyjny;
  - (ii) każdą osobę fizyczną lub prawną, która wprowadza zmiany w istniejącym produkcie inwestycyjnym poprzez zmianę jego profilu ryzyka i zysku lub kosztów związanych z inwestycją w dany produkt inwestycyjny;
  - (iia) **emitenta zbywalnych papierów wartościowych oferowanych publicznie lub dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym zgodnie z przepisami dyrektywy 2003/71/WE i posiadanych bezpośrednio przez inwestorów indywidualnych;**
- ba) „osoba dokonująca sprzedaży produktów inwestycyjnych” oznacza osobę świadczącą usługi doradztwa, wprowadzającą do obrotu, dystrybuującą lub sprzedającą produkty inwestycyjne inwestorowi indywidualnemu, dystrybutorowi lub osobie pełniącej funkcję pośrednika w związku z inwestycją, jakiej dokonuje inwestor indywidualny;
- c) „inwestorzy indywidualni” oznaczają:
- (i) klientów detalicznych zdefiniowanych w [ ] [odniesienie do MiFID/MiFIR];
  - ii) klientów, **którzy nie są klientami profesjonalnymi zgodnie z definicją w [załącznik I do IMD] [...];**
- d) „produkty emerytalne” oznaczają produkty, które prawo krajowe uznaje za takie, których głównym celem jest zapewnienie inwestorowi **indywidualnemu** dochodu na emeryturze i które uprawniają inwestora **indywidualnego** do określonych korzyści;
- e) „trwały nośnik informacji” oznacza trwały nośnik informacji zdefiniowany w art. 2 ust. 1 lit. m) dyrektywy 2009/65/WE;
- f) „właściwe organy” oznaczają krajowe organy państw członkowskich prawomocnie uprawnione do nadzoru nad twórcą produktu inwestycyjnego lub osobą sprzedającą produkt inwestycyjny inwestorowi indywidualnemu.

ROZDZIAŁ II

DOKUMENT ZAWIERAJĄCY KLUCZOWE INFORMACJE

SEKCJA 1

SPORZĄDZANIE DOKUMENTU ZAWIERAJĄCEGO KLUCZOWE INFORMACJE

Artykuł 5

Twórca produktu inwestycyjnego sporządza dokument zawierający kluczowe informacje zgodnie z wymogami określonymi w niniejszym rozporządzeniu i dla każdego produktu inwestycyjnego, który wytwarza, i publikuje go, **w stosownych przypadkach wraz z prospektem emisyjnym, na swojej stronie internetowej lub na odrębnej stronie internetowej, która zostanie utworzona przez właściwy europejski organ nadzoru oraz właściwy krajowy organ nadzoru,** zanim produkty **będą mogły** być **rozpowszechnione na rynku** i sprzedawane inwestorom indywidualnym.

W stosownych przypadkach dokument zawierający kluczowe informacje uzupełniany jest załącznikiem. Osoba dokonująca sprzedaży produktu inwestycyjnego uzupełnia dokument zawierający kluczowe informacje, sporządzając doń załącznik. Dokument oraz załącznik do niego są również dostępne w formie papierowej.

Środa, 20 listopada 2013 r.

Twórca produktu inwestycyjnego jest odpowiedzialny za treść dokumentu zawierającego kluczowe informacje, zaś osoba sprzedająca produkt odpowiedzialna jest za załącznik oraz za przekazanie dokumentu inwestorowi indywidualnemu.

Artykuł 5a

Proces zatwierdzania produktu

1. **Twórca produktu inwestycyjnego dba o to, by odpowiednie procedury i strategie gwarantowały wyważone uwzględnienie interesów inwestorów indywidualnych, klientów i beneficjentów takiego produktu inwestycyjnego podczas jego opracowywania oraz by produkt inwestycyjny w sposób oczywisty był wynikiem takiego uwzględnienia interesów.**
2. **Przed sporządzeniem dokumentu zawierającego kluczowe informacje zgodnie z wymogami art. 5 twórca produktu ocenia zgodność produktu inwestycyjnego z interesami inwestorów indywidualnych przez opracowanie udokumentowanego procesu zatwierdzania produktu.**
3. **Proces zatwierdzania produktu gwarantuje, by każdy produkt inwestycyjny spełniał potrzeby określonej grupy użytkowników, a także by twórca produktu przeprowadził ocenę wszelkiego możliwego ryzyka w odniesieniu do potrzeb określonej grupy użytkowników. Ocena taka obejmuje testy warunków skrajnych produktu inwestycyjnego.**
4. **W procesie zatwierdzania produktu dopilnowuje się, by już dostępne na rynku produkty inwestycyjne poddawane były regularnym przeglądom w celu zapewnienia ich stałej zgodności z interesami określonej grupy użytkowników.**
5. **Proces zatwierdzania produktu poddawany jest corocznemu przeglądowi. Twórca produktu inwestycyjnego jest w stanie w każdej chwili przedstawić odpowiedniemu właściwemu organowi aktualny i szczegółowy opis natury i cech charakterystycznych procesu zatwierdzania produktu.**

SEKCJA II

FORMA I TREŚĆ DOKUMENTU ZAWIERAJĄCEGO KLUCZOWE INFORMACJE

Artykuł 6

1. **Dokument zawierający kluczowe informacje musi być dokładny, rzetelny, jasny i nie może wprowadzać w błąd. Dokument zawierający kluczowe informacje nie zawiera żadnych materiałów reklamowych, marketingowych, osobistych rekomendacji czy zaleceń dotyczących inwestycji.**
2. **Dokument zawierający kluczowe informacje jest dokumentem autonomicznym, wyraźnie odrębnym od materiałów marketingowych, lecz nie podrzędnym w stosunku do nich. Może zawierać odniesienia do innych dokumentów, takich jak prospekt emisyjny, gdzie odniesienie dotyczy informacji mających charakter dodatkowy w stosunku do informacji wymaganych w dokumencie zawierającym kluczowe informacje na mocy niniejszego rozporządzenia. Dokument nie zawiera odniesień do materiałów marketingowych.**
  - 2a. **Jeżeli produkt inwestycyjny oferuje inwestorowi indywidualnemu różne opcje dotyczące okresu inwestycji, wyboru korzyści lub kwot płatności bądź oferuje możliwość wyboru spośród wielu bazowych instrumentów inwestycyjnych, lub jeżeli elementy informacji w dokumencie zawierającym kluczowe informacje mogą być zróżnicowane i zależeć od czynników specyficznych dla danego indywidualnego klienta detalicznego, informacje wymagane na mocy art. 8 ust. 2 mogą być podane w ujęciu ogólnym i w postaci reprezentatywnych przykładów. W przypadku zaistnienia takiej sytuacji dokument zawierający kluczowe informacje jasno wskazuje, w jakich dokumentach będą przedstawione bardziej szczegółowe informacje.**
  - 2b. **Dokument zawierający kluczowe informacje jasno określa, gdzie i w jaki sposób można uzyskać dodatkowe informacje na temat proponowanej inwestycji, w tym gdzie i w jaki sposób można uzyskać prospekt emisyjny. Prospekt ten jest udostępniany na życzenie i nieodpłatnie w dowolnym momencie oraz w języku, w którym te informacje są dostępne dla inwestorów indywidualnych.**
3. **Dokument zawierający kluczowe informacje sporządzany jest jako krótki dokument zredagowany w zwięzły sposób na maksymalnie dwóch podwójnych stronach formatu A4 oraz załącznik umożliwiający dokonywanie porównania, który:**

Środa, 20 listopada 2013 r.

a) ma wygląd i strukturę ułatwiające jego czytanie, a wielkość użytej czcionki jest wygodna dla czytającego;

aa) koncentruje się na kluczowych informacjach, których potrzebuje inwestor;

b) jest jasno sformułowany i napisany językiem oraz stylem, który ułatwia zrozumienie przekazywanych informacji **przez inwestora indywidualnego, do którego jest skierowany, w szczególności**, sformułowania są jasne, zwięzłe i zrozumiałe.

4. Jeżeli w dokumencie zawierającym kluczowe informacje użyto kolorów, nie mogą one utrudniać zrozumienia informacji, **jeśli** dokument zawierający kluczowe informacje jest drukowany lub kopiowany w trybie czarno-białym.

5. W przypadku zamieszczenia w dokumencie zawierającym kluczowe informacje elementów identyfikacji wizualnej lub logo twórcy produktu inwestycyjnego lub grupy, do której należy, nie mogą one odciągać uwagi inwestora indywidualnego od informacji zawartych w tym dokumencie ani zasłaniać tekstu.

Artykuł 7

Dokument zawierający kluczowe informacje jest sporządzany **w językach urzędowych** lub w jednym z języków urzędowych **używanych w części** państwa członkowskiego, w której prowadzona jest **dystrybucja** danego produktu inwestycyjnego, lub w języku zaakceptowanym przez właściwe organy tego państwa członkowskiego, a w przypadku sporządzenia go w innym języku, jest on tłumaczony na jeden z tych języków.

Artykuł 7a

W przypadku, gdy dokument zawierający kluczowe informacje dotyczy umowy ubezpieczenia, na mocy niniejszego rozporządzenia zakład ubezpieczeń ma zobowiązania jedynie wobec ubezpieczającego, a nie wobec beneficjenta lub ubezpieczonego.

Artykuł 8

1. Tytuł „Dokument zawierający kluczowe informacje” jest wyraźnie eksponowany na górze pierwszej strony dokumentu zawierającego kluczowe informacje. **Dokument zawierający kluczowe informacje inny niż załącznik do niego sporządzany jest przez jedną stronę. Dokument zawierający kluczowe informacje opatrzony jest nazwą twórcy produktu odpowiedzialnego za sporządzenie tego dokumentu i stwierdza się w nim wyraźnie, że za jego treść odpowiedzialny jest twórca produktu. Podobnie załącznik sporządzany jest przez osobę sprzedającą i zawiera nazwę osoby lub podmiotu, a także stwierdza się w nim wyraźnie, że są one odpowiedzialne za treść załącznika.**

Treść dokumentu zawierającego kluczowe informacje ułożona jest w kolejności określonej w poniższych ustępach.

Bezpośrednio pod tytułem znajduje się uwaga wyjaśniająca o następującej treści:

„Przygotowanie do zakupu produktu inwestycyjnego.

Niniejszy dokument zawiera kluczowe informacje, **które pozwolą zrozumieć cechy, ryzyko, koszty, a także potencjalne zyski i straty związane z tym produktem, zaś załącznik określa opłatę przekazywaną osobie sprzedającej.**

Niniejszy dokument jest wymagany prawem, nie jest on materiałem marketingowym i ma formę standardową umożliwiającą dokonywanie porównań.”

2. Dokument zawierający kluczowe informacje zawiera następujące informacje:

a) **nazwę produktu inwestycyjnego i tożsamość twórcy produktu inwestycyjnego, a także osoby ponoszącej odpowiedzialność prawną za dokument (nazwisko/nazwa i adres);**

b) w części zatytułowanej „Charakterystyka produktu inwestycyjnego” – określenie charakteru i głównych cech produktu inwestycyjnego, w tym:

(i) rodzaju produktu inwestycyjnego;

(ii) jego celów i środków osiągnięcia tych celów;

Środa, 20 listopada 2013 r.

(*ii*) **informacje o docelowej grupie użytkowników produktu, w tym prosty opis rodzajów inwestorów, dla których przeznaczony jest produkt inwestycyjny, pod kątem skłonności do ryzyka, perspektywy inwestycyjnej oraz wiedzy finansowej opartej na procesie zatwierdzania produktu, który twórca produktu przeprowadził przy strukturyzacji produktu inwestycyjnego;**

(*iii*) **powiadomienie, czy produkt inwestycyjny ma na celu osiągnięcie szczególnych wyników w zakresie ochrony środowiska, wyników społecznych lub wyników w zakresie ładu korporacyjnego, obejmujących m.in. ograniczenie śladu węglowego, określenie sposobów ich pomiaru oraz poinformowanie, czy produkt jest inwestycją powiązaną z produkcją towarów i usług w przeciwieństwie do operacji wyłącznie na rynkach finansowych lub wskaźnika syntetycznego;**

(*iiia*) **podział portfela aktywów bazowych według sektorów gospodarki finansowanych bezpośrednio lub pośrednio;**

c) w części zatytułowanej „Rodzaje podejmowanych decyzji” – **informacje na temat różnych decyzji, jakie musi podjąć inwestor indywidualny, np. wybór funduszu, okres trwania, wysokość składki, w tym możliwość uzyskania innych korzyści lub dostępność mechanizmów przynoszących korzyści;**

d) w części za tytułowanej „Ryzyko i możliwe zyski” **uwzględnienie** zmian na rynku pożądanym w kontekście danego produktu:

(*i*) **profil ryzyka i zysku produktu inwestycyjnego, w tym ogólny wskaźnik składający się z przejrzystej i łatwej do zrozumienia wizualizacji profilu ryzyka i zysku produktu inwestycyjnego;**

(*ii*) **orientacyjne prognozy dotyczące przyszłych wyników netto, którym towarzyszy opisowe wyjaśnienie głównego ryzyka związanego z produktem w celu przedstawienia profilu w kontekście; opis ryzyka powinien być jasny i zrozumiały;**

(*iii*) **w przypadku produktów emerytalnych, w części zatytułowanej „Możliwe korzyści w momencie przejścia na emeryturę” – prognozy możliwych przyszłych wyników, wyraźnie podzielone na różne scenariusze rozwoju, obejmujące najgorszy możliwy scenariusz.**

Właściwy europejski urząd nadzoru opracowuje projekty regulacyjnych standardów technicznych podających dokładne definicje ograniczonego zakresu kategorii ryzyka oraz określających standardy wizualizacji ogólnego wskaźnika.

Przedstawia on Komisji te projekty regulacyjnych standardów technicznych do dnia ...

Komisja jest uprawniona do przyjęcia regulacyjnych standardów technicznych, o których mowa w akapicie drugim, zgodnie z art. 10–14 rozporządzenia (UE) nr 1095/2010.

e) w części zatytułowanej „Losy inwestycji. Ewentualne zabezpieczenia i ich koszt” – **wyraźne wskazanie, czy możliwa jest utrata kapitału:**

(*i*) **wszelkie zapewnione gwarancje lub inne środki ochrony kapitału, a także ewentualne ograniczenia, łączna kwota, w tym tożsamość osoby, na której ciąży ta odpowiedzialność;**

(*ii*) **czy produkt inwestycyjny jest objęty systemem rekompensat lub gwarancji, a jeżeli tak, który system, nazwa gwaranta i jaki typ ryzyka objęty jest systemem;**

(*iii*) **w części zatytułowanej „Ochrona ubezpieczeniowa” – wyraźna informacja na temat tego, czy produkt inwestycyjny obejmuje ochronę ubezpieczeniową oraz szczegóły dotyczące jej zakresu;**

(*iv*) **jeśli dotyczy, inne środki ochronne, takie jak depozytariusz funduszu, w tym tożsamość i funkcje zaangażowanych stron;**

Środa, 20 listopada 2013 r.

- ea) w części zatytułowanej „Niewykonanie zobowiązania przez twórcę produktu inwestycyjnego lub sprzedawcę” – krótki opis maksymalnej straty inwestora indywidualnego i wskazanie, czy stratę tę można odzyskać za pośrednictwem systemu rekompensat dla inwestorów indywidualnych lub systemu gwarancji;
- eb) w części zatytułowanej „Na wypadek śmierci inwestora” – informacje o postępowaniu ze środkami pieniężnymi przechowywanymi przez produkt/fundusz oraz o wszelkich dodatkowych świadczeniach na wypadek śmierci;
- f) w części zatytułowanej „Koszty” – **całkowite** koszty związane z inwestycją w dany produkt inwestycyjny, obejmujące **wszystkie** bezpośrednie, jak i pośrednie koszty, które poniesie inwestor, w tym ogólny wskaźnik tych kosztów, w tym:
- (i) koszty przystąpienia, koszty stałe i koszty odstąpienia od inwestycji, jakie ma ponieść inwestor indywidualny, jak również warunki opłacania składki i możliwości wyboru, przy wyraźnym zaznaczeniu, spraw, za które odpowiedzialność ponosi twórca produktu oraz tych, z które odpowiedzialność ponoszą osoby sprzedające produkty inwestycyjne, w tym ogólne wskaźniki tych kosztów;
  - (ii) wszelkie roczne opłaty i inne płatności pobierane z produktu w danym okresie, w tym wszelkie opłaty zmienne (takie jak koszty transakcji, podatki od obrotu giełdowego), których nie można uwzględnić w wyliczeniu kosztów.

Koszty i odliczenia są wskazane w sposób wykazujący ich złożony kumulatywny wpływ na inwestycję w reprezentatywnych okresach inwestowania, a do celów porównania całkowite koszty powinny być wyrażone w wielkościach pieniężnych i w ujęciu procentowym, aby pokazać wpływ całkowitych kosztów na inwestycję.

Jeżeli produkt inwestycyjny wiąże się z pułapem możliwych zysków, który ogranicza zysk netto inwestora indywidualnego, zapewniając twórcy wszystkie zyski powyżej pułapu, fakt ten musi być wyraźnie wskazany.

Podaje się informację o tym, jak znaleźć niezależny internetowy kalkulator funduszy prowadzony przez europejski organ nadzoru;

- h) w części zatytułowanej „Wycofanie środków”:
- (i) możliwość zapewnienia czasu na zastanowienie w odniesieniu do produktu inwestycyjnego;
  - (ii) wskazanie zalecanego lub wymaganego minimalnego okresu posiadania;
  - (iii) możliwość i warunki przedterminowego zbycia produktu, z uwzględnieniem profilu ryzyka i zysku produktu inwestycyjnego oraz zmian na rynku pożądaných w kontekście danego produktu;
  - (iv) informacje o potencjalnych konsekwencjach realizacji przed upływem terminu lub zalecany okres posiadania;
  - (v) wskazanie średniego horyzontu inwestycyjnego portfela aktywów bazowych w oparciu o średni obrót papierami wartościowymi przeznaczonymi do obrotu oraz przeciętny okres zapadalności dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych do upływu terminu zapadalności;
- ha) w części zatytułowanej „Wyniki osiągnięte przez produkt” – oświadczenie, że twórca będzie w sposób przejrzysty informował klienta o osiągnięciach produktu inwestycyjnego za pomocą sporządzanego co roku dokumentu. Dokument ten zawiera ujawnione ex post wyniki produktu inwestycyjnego w minionym roku. Takie wyniki ex post są ponadto porównywane z innym produktem inwestycyjnym o porównywalnym profilu ryzyka. W przypadku gdy klient posiada kilka produktów inwestycyjnych danego twórcy, które są objęte niniejszym rozporządzeniem, wyżej wspomniane podawanie informacji i porównanie stosuje się do całego portfela. Podaje się również informację o wszelkich kosztach wpływających na dochód z danego produktu inwestycyjnego.

Środa, 20 listopada 2013 r.

- hb) w części zatytułowanej „Sposób składania skargi” – informacje o tym, w jaki sposób klient może złożyć skargę dotyczącą produktu i zarządzania nim oraz na czyje ręce;
- hc) w części zatytułowanej „Pozostałe dokumenty prawne związane z produktem” – krótki opis dokumentacji (w tym w stosownych przypadkach prospektu emisyjnego) z wyłączeniem jakichkolwiek materiałów marketingowych;
- hd) w części znajdującej się pod koniec dokumentu – nowy nagłówek „Informacje o produkcie” zawierający, w stosownych przypadkach, następujące dane produktu:
  - (i) międzynarodowy kod identyfikujący papier wartościowy (ISIN);
  - (ii) numer według Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej (MSRF);
  - (iii) stopa procentowa;
  - (iv) giełda papierów wartościowych związana z produktem;
  - (v) waluta; oraz
  - (vi) data emisji.
- he) nazwa i dane kontaktowe właściwego organu, który reguluje przedmiotowy produkt;
- hf) w części zatytułowanej „Świadczenia ubezpieczeniowe” – wskazanie, czy produkt inwestycyjny oferuje świadczenia ubezpieczeniowe, a jeżeli tak – szczegółowe informacje na temat tych świadczeń, zgodnie z dyrektywą 2009/138/WE, z wyjątkiem jej art. 8 ust. 2. Gdy umowa daje wybór między ubezpieczeniami na życie związanymi z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, zawiera także zestawienie z podziałem jednostek na trzy kategorie według powiązanego z nimi ryzyka.

Uwzględniając dyrektywę 2009/138/WE i zgodnie z art. 8 niniejszego rozporządzenia, EUNU i PPE jest uprawniony do określania:

- (i) głównych elementów umowy ubezpieczeniowej;
- (ii) dokładnej formy odrębnego dokumentu ubezpieczeniowego;
- (iii) treści odrębnego dokumentu ubezpieczeniowego, wraz z opcjami alokacji aktywów do wyboru przez inwestora indywidualnego;
- (iv) zasad przypisywania jednostek do trzech kategorii.

Twórca produktu inwestycyjnego dokonuje dystrybucji dokumentu zawierającego kluczowe informacje w przypadku każdej inwestycji bazowej umowy ubezpieczeniowej, do której ma zastosowanie niniejsze rozporządzenie. Inwestycje bazowe obejmują jednostki rozliczeniowe lub fundusz określone w walutach, w zależności od potrzeb, oraz kategorię poziomu ryzyka z powiązanego z każdą z nich.

3. W załączniku do dokumentu zawierającego kluczowe informacje ujawnia się tożsamość osoby sprzedającej produkt inwestycyjny oraz, w stosownych przypadkach, zawiera się:
- a) wskazanie, że krajowe przepisy podatkowe macierzystego państwa członkowskiego inwestora mogą mieć znaczący wpływ na spodziewany i faktyczny zwrot z inwestycji;
  - b) koszty związane z produktem inwestycyjnym, w przypadku gdy osoba ta jest pośrednikiem, w tym prowizje, retrocesje lub inne świadczenia związane z transakcjami uiszczane przez twórcę lub osobę trzecią, jak przewidziano w dyrektywie 2004/39/WE oraz dyrektywie 2002/39/WE⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Dyrektywa 2002/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 10 czerwca 2002 r. zmieniająca dyrektywę 97/67/WE w zakresie dalszego otwarcia na konkurencję wspólnotowych usług pocztowych (Dz.U. L 176 z 5.7.2002, s. 21).

Środa, 20 listopada 2013 r.

3a. *Właściwy europejski organ nadzoru opracowuje niezależny internetowy kalkulator funduszy, który umieszcza na swojej stronie internetowej. Kalkulator funduszy pozwala inwestorom na obliczenie zysku z proponowanego detalicznego produktu inwestycyjnego przez wprowadzenie informacji o oczekiwanym czasie trwania inwestycji, kwocie inwestycji i zakładanym zysku z inwestycji bazowej w ujęciu procentowym w celu określenia końcowej wartości inwestycji po odjęciu kosztów.*

Kalkulator funduszy uwzględnia w obliczeniach koszty i opłaty pobierane przez różnych twórców produktu inwestycyjnego dla każdego funduszu sprzedawanego w obrocie publicznym, wraz ze wszystkimi dalszymi kosztami i opłatami pobieranymi przez pośredników i innych uczestników łańcucha inwestycyjnego, a jeszcze nie ujętych przez twórców produktu.

Twórcy produktu inwestycyjnego i osoby polecające lub sprzedające produkty inwestycyjne przedstawiają kwartalnie odpowiednie dane właściwemu europejskiemu organowi nadzoru, z maksymalnym opóźnieniem 60 dni w tym celu.

Właściwy europejski organ nadzoru wyposaża się w zasoby niezbędne do wykonywania tego zadania. W razie potrzeby ściśle współpracuje on z innymi europejskimi organami nadzoru.

4. Informacje, o których mowa w ust. 2, prezentowane są we wspólnym formacie, w tym przy zastosowaniu wspólnych nagłówków i w ustandaryzowanej kolejności określonej w ust. 2, aby umożliwić ich porównanie z informacjami zawartymi w dokumencie zawierającym kluczowe informacje dla dowolnego innego produktu inwestycyjnego **oraz** wyraźnie **eksponować** wspólny symbol pozwalający odróżnić **ten dokument** od innych dokumentów.

5. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych, zgodnie art. 23, określających szczegóły prezentacji oraz szczegółową treść każdego elementu informacji, o których mowa w ust. 2 – **wraz ze skutkiem wprowadzenia wskaźników ryzyka – i ust. 3 lit. a)**, prezentację i szczegółową treść innych informacji, które twórca produktu **i osoba dokonująca sprzedaży produktów inwestycyjnych** może zawrzeć w dokumencie zawierającym kluczowe informacje, o których mowa w ust. 3, oraz szczegóły wspólnego formatu i wspólnego symbolu, o których mowa w ust. 4. Komisja bierze pod uwagę różnice między produktami inwestycyjnymi i możliwościami inwestorów indywidualnych, a także cechy produktów inwestycyjnych, które umożliwiają inwestorowi indywidualnemu dokonanie wyboru między różnymi bazowymi instrumentami inwestycyjnymi lub innymi alternatywami, które oferuje dany produkt, w tym to, czy wybór ten może zostać dokonany w różnych momentach lub zmieniony w przyszłości.

Komisja jest również uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych określających wytyczne dotyczące opracowywania unijnych kryteriów dla produktów inwestycyjnych o charakterze społecznym i środowiskowym. Kryteria te powinny sprzyjać długoterminowemu finansowaniu gospodarki i propagować zrównoważony rozwój środowiskowy i społeczny inwestycji finansowych oraz promować ustanowienie ogólnounijnego znaku zrównoważonych inwestycji. Komisja jest również uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych określających normy powiadomień o możliwym ryzyku środowiskowym.

Przed przyjęciem aktów delegowanych określonych w niniejszym ustępie Komisja przeprowadza badanie z udziałem konsumentów w celu dokonania wyboru najważniejszych środków dla inwestorów indywidualnych. Komisja w ścisłej współpracy z trzema Europejskimi Urzędami Nadzoru sporządza również przykładowe dokumenty zawierające kluczowe informacje uwzględniające różnice między produktami inwestycyjnymi.

6. EUNB, EUNUiPPE oraz EUNGiPW opracowują projekty standardów regulacyjnych w celu określenia:

a) metodyki w zakresie prezentacji **profilu** ryzyka i zysku, o których mowa w ust. 2 lit. e) niniejszego artykułu;

b) sposobu kalkulacji kosztów, **wraz ze specyfikacją ogólnych wskaźników, jak określono** w ust. 2 lit. f) niniejszego artykułu;

ba) **zasad stosowanych do wyników w zakresie ochrony środowiska, wyników społecznych i wyników w zakresie ładu korporacyjnego, o których mowa w art. 2 lit. b) pkt (iii).**

bb) **w odniesieniu do wszystkich kwestii, o których mowa w niniejszym artykule – listy produktów, do których mają one zastosowanie.**

Środa, 20 listopada 2013 r.

W regulacyjnych standardach technicznych uwzględnia się różne rodzaje produktów inwestycyjnych, **a także prace wykonane już na mocy [MiFID], [IMD], dyrektywy 2003/71/WE, dyrektywy 2009/138/WE i dyrektywy 2009/65/WE, mające na celu wprowadzenie dokumentów zawierających kluczowe informacje dla UCITS.**

Europejskie Urzędy Nadzoru przedkładają Komisji te projekty regulacyjnych standardów technicznych do dnia [...] r.

Komisji powierza się uprawnienia do przyjęcia regulacyjnych standardów technicznych, **o których mowa w akapicie pierwszym**, zgodnie z procedurą określoną w art. 10–14 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010, art. 10–14 rozporządzenia (UE) nr 1094/2010 i art. 10–14 rozporządzenia (UE) nr 1095/2010.

Artykuł 8a

Oznaczenie złożoności

1. **Produkty inwestycyjne narażone na jeden lub więcej rodzajów ryzyka, o których mowa w ust. 2, powinny na górze pierwszej strony dokumentu zawierającego kluczowe informacje mieć wyraźnie wydrukowane następujące oświadczenie:**

„Oznaczenie złożoności: Niniejszy produkt uważa się za bardzo złożony i może on nie być odpowiedni dla wszystkich inwestorów indywidualnych.”

2. **Produkty inwestycyjne uważa się za nieprzeznaczone do sprzedaży inwestorom indywidualnym, jeżeli spełniony jest co najmniej jeden z następujących warunków:**

- a) **profil ryzyka i zysku lub koszty są przedstawione w zbyt skomplikowany sposób;**
- b) **produkt inwestuje w aktywa bazowe, w które zazwyczaj nie inwestują inwestorzy inni niż profesjonaliści;**
- c) **profil ryzyka i zysku zależy od jednoczesnego wystąpienia dwóch lub więcej zjawisk powiązanych z co najmniej dwoma różnymi rodzajami aktywów;**
- d) **do obliczenia ostatecznego zysku z inwestycji korzysta się z kilku różnych mechanizmów, co zwiększa ryzyko niewłaściwego zrozumienia ze strony inwestora indywidualnego;**
- e) **zwrot z inwestycji obejmuje cechy konfekcjonowania, które korzystają z tendencyjnych zachowań inwestorów indywidualnych, oferując np. zachęcającą stałą stawkę, a następnie znacznie wyższą zmienną stawkę warunkową lub formułę powtarzalną;**
- f) **całkowita ekspozycja produktu finansowego mierzona jego miesięczną wartością narażoną na ryzyko obliczoną w przedziale ufności 99 % w momencie obrotu jest wyższa niż 20 %.**

3. **EUNB, EUNUiPPE i EUNGiPW (europejskie organy nadzoru) opracowują wytyczne zgodnie z ust. 2.**

Europejskie organy nadzoru przedkładają Komisji te projekty regulacyjnych standardów technicznych do dnia ... [6 miesięcy po opublikowaniu niniejszego rozporządzenia].

Komisji powierza się uprawnienia do przyjęcia regulacyjnych standardów technicznych, **o których mowa w akapicie pierwszym**, zgodnie z art. 10–14 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010, rozporządzenia (UE) nr 1094/2010 i rozporządzenia (UE) nr 1095/2010.

Artykuł 9

Materiały marketingowe ■ na temat produktu inwestycyjnego nie mogą zawierać żadnych stwierdzeń, które byłyby sprzeczne z informacjami zawartymi w dokumencie zawierającym kluczowe informacje lub pomniejszałyby jego znaczenie ■. **W materiałach marketingowych informuje się o tym, że dokument zawierający kluczowe informacje jest publikowany na oficjalnej stronie internetowej właściwego organu, podając bezpośrednie łącze internetowe. Na żądanie papierowa wersja może być przekazana nieodpłatnie twórcy produktu lub osobom dokonującym sprzedaży produktów inwestycyjnych.**

Artykuł 10

1. **Twórca produktu inwestycyjnego regularnie dokonuje przeglądu informacji zawartych w dokumencie zawierającym kluczowe informacje i dokonuje w nim zmian, w przypadku gdy w wyniku przeglądu stwierdzono konieczność ■ wprowadzenia istotnych zmian zgodnie z art. 8, w szczególności gdy dokonano istotnych zmian w produkcie, a zwłaszcza w odniesieniu do oceny ryzyka lub tworzenia wartości w zarządzaniu inwestycją i odpowiedniego ryzyka w zarządzaniu inwestycją, i niezwłocznie udostępnia zaktualizowaną wersję. Przegląd ten obejmuje wykorzystanie**

Środa, 20 listopada 2013 r.

standardów określonych w dokumencie zawierającym kluczowe informacje o produkcie inwestycyjnym, które wskazują na konieczność wprowadzenia zmian. W części opisowej sprawozdania rocznego wyraża się to jasno, zwięźle i zrozumiale oraz uwzględnia się prawidłowe przedstawienie wyników aktywów inwestycyjnych, całkowitych zagregowanych kwot, kosztów, strategii zarządzania inwestycją, tworzenia wartości w zarządzaniu inwestycją i rozwoju odpowiedniego ryzyka w zarządzaniu inwestycją, wraz ze standardami określonymi w dokumentach zawierających kluczowe informacje.

2. Komisja jest uprawniona do przyjęcia, zgodnie z art. 23, aktów delegowanych określających szczegółowe przepisy dotyczące przeglądu informacji zawartych w dokumencie zawierającym kluczowe informacje i zmiany tego dokumentu, **przy uwzględnieniu charakteru produktu inwestycyjnego**, w zakresie:

- a) warunków i częstotliwości weryfikacji informacji zawartych w dokumencie zawierającym kluczowe informacje;
- b) warunków, których spełnienie powoduje konieczność zmiany informacji zawartych w dokumencie zawierającym kluczowe informacje, oraz warunków, przy spełnieniu których ponowna publikacja **i dystrybucja** zmienionego dokumentu zawierającego kluczowe informacje jest obowiązkowa lub fakultatywna;
- c) szczególnych warunków wymuszających przegląd informacji zawartych w dokumencie zawierającym kluczowe informacje lub zmianę dokumentu zawierającego kluczowe informacje, w przypadku gdy produkt inwestycyjny oferowany jest inwestorom indywidualnym w sposób nieciągły;
- d) okoliczności **dotyczących samego produktu lub warunków rynkowych**, w jakich należy informować inwestorów indywidualnych o zmianie dokumentu zawierającego kluczowe informacje dla zakupionego przez nich produktu inwestycyjnego.

Artykuł 11

1. **Kluczowe informacje dla inwestorów stanowią informacje udzielane przed zawarciem umowy. Są one zatem uczciwe, jasne i niewprowadzające w błąd. Zapewniają one kluczowe informacje i są spójne z wszelkimi wiążącymi dokumentami umownymi, z odnośnymi częściami dokumentów oferty oraz z warunkami produktu inwestycyjnego.** W przypadku sporządzenia przez twórcę produktu inwestycyjnego dokumentu zawierającego kluczowe informacje, który nie spełnia wymogów **niniejszego rozporządzenia i** na którym inwestor indywidualny oparł się przy podejmowaniu decyzji inwestycyjnej, temu inwestorowi indywidualnemu przysługuje prawo dochodzenia od twórcy produktu inwestycyjnego odszkodowania z tytułu poniesionej przez siebie straty w wyniku skorzystania z dokumentu zawierającego kluczowe informacje, **a w stosownych przypadkach może on zwrócić produkt inwestycyjny oraz uzyskać zwrot strat.** **W przypadku sporządzenia przez osobę sprzedającą produkty inwestycyjne załącznika do dokumentu zawierającego kluczowe informacje, który nie spełnia wymogów niniejszego rozporządzenia i na którym inwestor indywidualny oparł się przy podejmowaniu decyzji inwestycyjnej, temu inwestorowi indywidualnemu przysługuje prawo dochodzenia od osoby sprzedającej produkty inwestycyjne odszkodowania z tytułu poniesionej przez siebie straty w wyniku skorzystania z takiego załącznika, a w stosownych przypadkach może on zwrócić produkt inwestycyjny oraz uzyskać zwrot strat.**

2. W przypadku wykazania przez inwestora indywidualnego straty oraz **faktu, że konkretne informacje zawarte w dokumencie zawierającym kluczowe informacje były mylące**, twórca produktu inwestycyjnego **lub osoba sprzedająca produkty inwestycyjne** musi udowodnić, że dokument zawierający kluczowe informacje został sporządzony zgodnie z art. 6, 7 i 8 niniejszego rozporządzenia. **W takich przypadkach twórca produktu inwestycyjnego może zostać pociągnięty do odpowiedzialności cywilnej na podstawie dokumentu zawierającego kluczowe informacje, łącznie z jego tłumaczeniem.**

3. **Twórca produktu ponosi odpowiedzialność cywilną, jeżeli inwestor indywidualny ponosi straty, ponieważ oparł się na dokumencie zawierającym kluczowe informacje, który nie spełniał wymogów określonych w ust. 1 lub 2. Taka odpowiedzialność nie może zostać ograniczona ani zniesiona przez klauzule umowne ani na podstawie zatwierdzenia przez właściwy organ.**

SEKCJA III

PRZEKAZYWANIE DOKUMENTU ZAWIERAJĄCEGO KLUCZOWE INFORMACJE

Artykuł 12

1. Osoba sprzedająca produkt inwestycyjny inwestorom indywidualnym przekazuje im **sporządzony przez twórcę tego produktu inwestycyjnego** dokument zawierający kluczowe informacje **niezwłocznie i** z należyтым wyprzedzeniem przed **podjęciem jakiegokolwiek zobowiązania, którego** przedmiotem jest produkt inwestycyjny. **W przypadku polecenia produktu inwestycyjnego klientowi należy niezwłocznie dostarczyć dokument zawierający kluczowe informacje.**

Środa, 20 listopada 2013 r.

1a. Należy uzyskać od twórcy produktu inwestycyjnego uprzednie pisemne zezwolenie na przekazanie inwestorowi indywidualnemu dokumentu zawierającego kluczowe informacje dla inwestorów. Takie zezwolenie może zostać udzielone przez twórcę produktu inwestycyjnego bez ograniczeń, na czas określony lub pod pewnymi warunkami. W przypadku niespełnienia któregokolwiek z określonych warunków uznaje się, że takiego zezwolenia nie udzielono do celów niniejszego ustępu.

1b. Inwestor indywidualny potwierdza pisemnie lub elektronicznie, że otrzymał dokument zawierający kluczowe informacje.

2. Osoba sprzedająca produkt inwestycyjny **powiadamia**, na zasadzie odstępstwa od ust. 1 i z zastrzeżeniem art. 13 ust. 5, **inwestora indywidualnego o oficjalnej stronie internetowej, na której można znaleźć** dokument zawierający kluczowe informacje **przed zawarciem** transakcji, w sytuacji gdy:

- a) inwestor indywidualny decyduje się zawrzeć transakcję przy użyciu środków porozumiewania się na odległość,
- b) nie jest możliwe przekazanie dokumentu zawierającego kluczowe informacje zgodnie z ust. 1,

ba) inwestor indywidualny zwraca się o otrzymanie dokumentu zawierającego kluczowe informacje tuż po zawarciu transakcji, zamiast odraczać ją w celu uzyskania dokumentu z wyprzedzeniem. Osoba sprzedająca produkt inwestycyjny lub doradzająca na jego temat nie oferuje tej możliwości przed wnioskiem ze strony inwestora indywidualnego,

- c) osoba sprzedająca produkt inwestycyjny poinformowała inwestora indywidualnego o tym fakcie.

3. W przypadku realizacji w imieniu inwestora indywidualnego kolejnych transakcji, których przedmiotem jest ten sam produkt inwestycyjny, zgodnie z dyspozycjami wydanymi przez tego inwestora **indywidualnego** osobie sprzedającej produkt inwestycyjny przed pierwszą transakcją, obowiązek przekazania dokumentu zawierającego kluczowe informacje wynikający z ust. 1 dotyczy wyłącznie pierwszej transakcji, **chyba że dokument ten został zaktualizowany od czasu pierwszej transakcji lub dostępne jest nowe sprawozdanie roczne.**

4. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 23 określających:

- a) warunki spełnienia wymogu przekazania dokumentu zawierającego kluczowe informacje z należyтым wyprzedzeniem określonego w ust. 1;
- b) sposób i termin przekazania dokumentu zawierającego kluczowe informacje zgodnie z ust. 2.

Artykuł 13

1. Osoba sprzedająca produkt inwestycyjny przekazuje **█** dokument zawierający kluczowe informacje **przed zawarciem wiążącej umowy z inwestorem indywidualnym i** nieodpłatnie. **Nieodpłatną papierową kopię dostarcza się, jeżeli zalecenie inwestycji jest przekazywane lub usługa pośredniczenia jest świadczona osobiście.**

2. Osoba **doradzająca na temat produktu inwestycyjnego lub** sprzedająca **go, lub występująca przy takiej sprzedaży w charakterze pośrednika**, przekazuje inwestorom indywidualnym dokument zawierający kluczowe informacje na jednym z następujących nośników informacji, **do których inwestorzy indywidualni mają faktyczny dostęp:**

- a) na papierze;
- b) na trwałym nośniku informacji innym niż papier, w przypadku spełnienia warunków określonych w ust. 4; lub
- c) za pośrednictwem strony internetowej, w przypadku spełnienia warunków określonych w ust. 5.

3. W przypadku przekazania dokumentu zawierającego kluczowe informacje na trwałym nośniku informacji innym niż papier albo za pośrednictwem strony internetowej, na żądanie inwestora indywidualnego przekazuje się mu jednak nieodpłatnie papierową kopię tego dokumentu.

4. Dokument zawierający kluczowe informacje może być przekazany na trwałym nośniku informacji innym niż papier, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- a) wykorzystanie takiego trwałego nośnika informacji jest właściwe w kontekście transakcji przeprowadzanej między osobą **doradzającą na temat produktu inwestycyjnego lub** sprzedającą **go, lub występującą przy takiej sprzedaży w charakterze pośrednika**, a inwestorem indywidualnym; oraz

Środa, 20 listopada 2013 r.

- b) inwestorowi indywidualnemu zapewniono wybór między informacjami w formie papierowej a informacjami na takim trwałym nośniku informacji, a inwestor wybrał informacje na trwałym nośniku informacji.
5. Dokument zawierający kluczowe informacje może być przekazany za pośrednictwem strony internetowej, jeżeli dokument ten jest skierowany osobiście do inwestora indywidualnego lub jeżeli spełnione są następujące warunki:
- a) przekazanie dokumentu zawierającego kluczowe informacje za pośrednictwem strony internetowej jest właściwe w kontekście transakcji przeprowadzanej między osobą **doradzającą na temat produktu inwestycyjnego lub sprzedającą go**, lub występującą przy takiej sprzedaży w charakterze pośrednika, a inwestorem indywidualnym;
- b) inwestor indywidualny wyraził zgodę na przekazanie mu dokumentu zawierającego kluczowe informacje za pośrednictwem strony internetowej;
- c) inwestor indywidualny został powiadomiony drogą elektroniczną o adresie strony internetowej oraz miejscu na tej stronie, gdzie można znaleźć dokument zawierający kluczowe informacje;
- d) w przypadku zmiany dokumentu zawierającego kluczowe informacje zgodnie z art. 10, inwestorowi indywidualnemu **udostępniana jest również najnowsza wersja; na wniosek inwestora indywidualnego udostępniane są również poprzednie wersje**;
- e) zapewniono dostępność dokumentu zawierającego kluczowe informacje na stronie internetowej tak długo, jak długo inwestor indywidualny może w normalnych okolicznościach mieć potrzebę się z nim zapoznać.
6. Do celów ust. 4 i 5 przekazywanie informacji na trwałym nośniku informacji innym niż papier lub za pośrednictwem strony internetowej uznaje się za właściwe w kontekście transakcji przeprowadzanej między osobą sprzedającą produkt inwestycyjny a inwestorem indywidualnym, jeśli istnieją dowody na to, że inwestor indywidualny ma regularny dostęp do internetu. Za taki dowód uznaje się podanie przez inwestora indywidualnego adresu poczty elektronicznej na potrzeby tej transakcji.

ROZDZIAŁ IIa

INTERWENCJA PRODUKTOWA

Artykuł 13d

Uprawnienia interwencyjne europejskich organów nadzoru

1. Zgodnie z art. 9 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010, rozporządzenia (UE) nr 1094/2010 lub rozporządzenia (UE) nr 1095/2010 europejskie organy nadzoru monitorują produkty inwestycyjne lub instrumenty finansowe, które są wprowadzane do obrotu, dystrybuowane lub sprzedawane w Unii. Europejskie organy nadzoru we współpracy z właściwymi organami analizują nowe produkty inwestycyjne lub instrumenty finansowe przed ich wprowadzeniem do obrotu, dystrybucją lub sprzedażą w Unii.

2. Zgodnie z art. 9 ust. 5 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010, rozporządzenia (UE) nr 1094/2010 lub rozporządzenia (UE) nr 1095/2010 europejski organ nadzoru – w przypadkach gdy uzyska on w oparciu o uzasadnione argumenty pewność, że warunki ust. 3 i 4 niniejszego artykułu zostały spełnione – może tymczasowo zakazać wprowadzania do obrotu, dystrybucji lub sprzedaży produktów inwestycyjnych lub instrumentów finansowych na terenie Unii lub ograniczyć je.

Europejskie organy nadzoru mogą określić, w jakich okolicznościach zakaz lub ograniczenie może mieć zastosowanie lub podlegać wyjątkom.

3. Europejski organ nadzoru podejmuje decyzję na mocy ust. 2, gdy spełnione są wszystkie następujące warunki:

- a) proponowane działanie przeciwdziała istotnemu zagrożeniu dla ochrony inwestorów indywidualnych lub dla prawidłowego funkcjonowania i integralności rynków finansowych lub dla stabilności całego unijnego systemu finansowego lub jego części;
- b) wymogi regulacyjne w ramach prawodawstwa unijnego, które mają zastosowanie do danego produktu inwestycyjnego, instrumentu finansowego lub działalności, nie przeciwdziałają temu zagrożeniu;

Środa, 20 listopada 2013 r.

- c) właściwy organ lub właściwe organy nie podjęły działań w celu przeciwdziałania zagrożeniu lub podjęte działania w niewystarczającym stopniu przeciwdziałają temu zagrożeniu.

Jeżeli spełnione zostały warunki, o których mowa w akapicie pierwszym, europejski organ nadzoru może nałożyć zakaz lub ograniczenie, o którym mowa w ust. 2.

4. Podejmując działania, o których mowa w niniejszym artykule, europejski organ nadzoru bierze pod uwagę stopień, w jakim działanie to:

- a) nie ma niekorzystnego wpływu na efektywność rynków finansowych ani na inwestorów indywidualnych, który to wpływ byłby niewspółmierny do korzyści płynących z tego działania; ani
- b) nie tworzy ryzyka arbitrażu regulacyjnego.

Jeżeli właściwy organ lub właściwe organy przyjęły środek, o którym mowa w art. 13b, europejski organ nadzoru może przyjąć dowolne środki spośród tych, o których mowa w ust. 2, nie wydając opinii, o której mowa w art. 13c.

5. Przed podjęciem decyzji o podjęciu jakiegokolwiek działania na mocy niniejszego artykułu europejski organ nadzoru powiadamia właściwe organy o proponowanym działaniu.

6. Przed podjęciem decyzji, o której mowa w ust. 2, europejski organ nadzoru uprzedza o zamiarze wydania zakazu lub ograniczenia na produkt inwestycyjny lub instrument finansowy, o ile we wskazanym okresie nie zostaną wprowadzone określone zmiany w charakterystyce produktu inwestycyjnego lub instrumentu finansowego.

7. Każdy europejski organ nadzoru publikuje na swojej stronie internetowej komunikat o każdej decyzji dotyczącej podjęcia działania na mocy niniejszego artykułu. Komunikat ten zawiera informacje dotyczące zakazu lub ograniczenia oraz określa okres liczony od publikacji komunikatu, po upływie którego środki wchodzi w życie. Zakaz lub ograniczenie mają zastosowanie tylko do działań podejmowanych po wejściu środków w życie.

8. Właściwy europejski organ nadzoru dokonuje przeglądu zakazu lub ograniczenia nałożonego na mocy ust. 2 w odpowiednich odstępach czasu, a w każdym razie przynajmniej co trzy miesiące. Zakaz lub ograniczenie, które nie zostały przedłużone po okresie trzech miesięcy, wygasają.

9. Działanie podjęte przez europejski organ nadzoru na mocy niniejszego artykułu ma charakter nadrzędny wobec wcześniejszych działań podjętych przez właściwy organ.

10. Zgodnie z art. 23 Komisja przyjmuje akty delegowane określające kryteria i czynniki, które powinny być uwzględniane przez europejskie organy nadzoru przy podejmowaniu decyzji o wystąpieniu zagrożenia dla ochrony inwestorów indywidualnych lub dla prawidłowego funkcjonowania i integralności rynków finansowych oraz dla stabilności całego unijnego systemu finansowego lub części tego systemu, o którym mowa w ust. 2 lit. a). Akty te gwarantują, że europejskie organy nadzoru mogą w stosownych przypadkach podejmować działania zapobiegawczo i nie będą zobowiązane czekać z podjęciem działania do momentu wprowadzenia do obrotu, dystrybucji lub sprzedaży produktu inwestycyjnego lub instrumentu finansowego bądź podjęcia rodzaju działalności lub praktyki.

Artykuł 13b

Interwencja produktowa właściwych organów

1. Twórcy produktów inwestycyjnych przekazują dokument zawierający kluczowe informacje na temat ich produktu inwestycyjnego właściwemu organowi regulującemu ten produkt w państwie członkowskim, w którym jest on wprowadzany do obrotu, dystrybuowany lub sprzedawany.

2. Twórcy produktów inwestycyjnych przekazują aktualizacje dokumentu zawierającego kluczowe informacje dla inwestorów, odzwierciedlające istotne zmiany zgodnie z definicją europejskiego organu nadzoru (europejskich organów nadzoru), właściwemu organowi regulującemu ten produkt w państwie członkowskim, w którym jest on wprowadzany do obrotu, dystrybuowany lub sprzedawany.

3. Właściwy organ może zagwarantować zgodność treści zawartych w tym dokumencie z przepisami rozdziału II niniejszego rozporządzenia przed wprowadzeniem do obrotu, dystrybucją lub sprzedażą produktu inwestycyjnego.

Środa, 20 listopada 2013 r.

4. Właściwy organ może przeanalizować nowe produkty inwestycyjne lub instrumenty finansowe przed ich wprowadzeniem do obrotu, dystrybucją lub sprzedażą w państwie członkowskim lub z tego państwa.

5. Właściwy organ może wprowadzić zakaz lub ograniczenie dotyczące prowadzonych w państwie członkowskim lub z tego państwa:

- a) wprowadzania do obrotu, dystrybucji lub sprzedaży produktów inwestycyjnych lub instrumentów finansowych;
- b) rodzaju działalności lub praktyki finansowej.

6. Właściwy organ może podjąć działania, o których mowa w ust. 6, jeżeli na podstawie uzasadnionych argumentów uzyska pewność, że:

- a) produkt inwestycyjny, instrument finansowy lub działalność bądź praktyka powodują poważne obawy dotyczące ochrony inwestorów lub stwarzają poważne zagrożenie dla prawidłowego funkcjonowania i integralności rynków finansowych lub stabilności całego systemu finansowego lub części tego systemu w jednym lub kilku państwach członkowskich, w tym poprzez wprowadzanie do obrotu, dystrybucję, wynagrodzenie lub dostarczanie zachęt związanych z produktem inwestycyjnym lub instrumentem finansowym;
- b) produkt instrumentu pochodnego ma negatywny wpływ na mechanizm kształtowania cen na rynku bazowym;
- c) istniejące wymogi regulacyjne w ramach prawodawstwa unijnego, które mają zastosowanie do produktu inwestycyjnego, instrumentu finansowego, działalności lub praktyki, w niewystarczającym stopniu przeciwdziałają zagrożeniom, o których mowa w lit. a), a problem nie zostanie skuteczniej rozwiązany dzięki lepszemu nadzorowi lub egzekwowaniu istniejących wymogów;
- d) działanie jest proporcjonalne, biorąc pod uwagę charakter zidentyfikowanych zagrożeń, poziom wiedzy zainteresowanych inwestorów indywidualnych lub uczestników rynku oraz prawdopodobny skutek działania dla inwestorów indywidualnych i uczestników rynku, którzy mogą posiadać lub wykorzystywać dany instrument finansowy lub działalność lub odnosić z nich korzyści;
- e) właściwy organ przeprowadził należyte konsultacje z właściwymi organami w innych państwach członkowskich, na które dane działanie może wywrzeć znaczący wpływ; oraz
- f) działanie nie ma skutku dyskryminującego w odniesieniu do usług świadczonych lub działalności prowadzonej z innego państwa członkowskiego.

Jeżeli spełnione są warunki, o których mowa w akapicie pierwszym, właściwy organ może wprowadzić zakaz lub ograniczenie wprowadzania do obrotu, dystrybucji lub sprzedaży klientom produktu inwestycyjnego lub instrumentu finansowego w państwie członkowskim lub z państwa członkowskiego.

Zakaz lub ograniczenie mogą mieć zastosowanie w okolicznościach określonych przez właściwy organ bądź z zastrzeżeniem określonych przezeń wyjątków.

7. Przed wydaniem zakazu lub wprowadzeniem ograniczenia, o których mowa w ust. 5, właściwy organ uprzedza o zamiarze wydania zakazu lub ograniczenia na produkt inwestycyjny lub instrument finansowy, o ile we wskazanym okresie nie zostaną wprowadzone określone zmiany w charakterystyce produktu inwestycyjnego lub instrumentu finansowego.

8. Właściwy organ nie nakłada zakazu lub ograniczenia na mocy niniejszego artykułu, chyba że najpóźniej na miesiąc przed podjęciem działań przekaze wszystkim pozostałym zaangażowanym właściwym organom oraz europejskim organom nadzoru pisemnie lub w inny uzgodniony pomiędzy nimi sposób szczegółowe informacje dotyczące:

- a) instrumentu finansowego lub działalności bądź praktyki, do której odnosi się planowane działanie;
- b) dokładnego charakteru planowanego zakazu lub ograniczenia oraz terminu, w którym mają stać się skuteczne; oraz
- c) dowodów, na których oparł swoją decyzję oraz na podstawie których uzyskał pewność, że spełniony jest każdy z warunków określonych w ust. 6.

Środa, 20 listopada 2013 r.

9. Jeżeli czas potrzebny na konsultacje zgodnie z ust. 3 lit. e) oraz miesięczne opóźnienie, o którym mowa w ust. 8, mogą spowodować nieodwracalne szkody dla konsumentów, właściwy organ może doraźnie podjąć działania na mocy niniejszego artykułu przez okres nieprzekraczający trzech miesięcy. W takim wypadku właściwy organ niezwłocznie powiadamia wszystkie pozostałe organy i europejskie organy nadzoru o podjętych działaniach.

10. Właściwy organ publikuje na swojej stronie internetowej komunikat o każdej decyzji dotyczącej nałożenia zakazu lub ograniczenia, o których mowa w ust. 5. Komunikat zawiera szczegóły zakazu lub ograniczenia, okres liczony od publikacji komunikatu, po upływie którego środki wchodzi w życie, a także dowody, na podstawie których organ uzyskał pewność, że spełniony jest każdy z warunków, o których mowa w ust. 6. Zakaz lub ograniczenie mają zastosowanie tylko do działań podejmowanych po opublikowaniu komunikatu.

11. Właściwy organ cofa zakaz lub ograniczenie, jeżeli warunki, o których mowa w ust. 6, nie mają już dłużej zastosowania.

12. Zgodnie z art. 23 Komisja przyjmuje akty delegowane określające kryteria i czynniki, które powinny być uwzględniane przez właściwe organy przy podejmowaniu decyzji o wystąpieniu zagrożenia dla ochrony inwestorów lub dla prawidłowego funkcjonowania i integralności rynków finansowych oraz dla stabilności całego unijnego systemu finansowego lub części tego systemu, o którym mowa w ust. 3 lit. a).

Artykuł 13c

Koordynacyjna rola europejskich organów nadzoru

1. Każdy europejski organ nadzoru odgrywa rolę mediatora i koordynatora w odniesieniu do działań podejmowanych przez właściwe organy zgodnie z art. 13b. W szczególności każdy europejski organ nadzoru dopilnowuje, aby działania podejmowane przez właściwy organ były uzasadnione i proporcjonalne oraz aby właściwe organy w stosownych przypadkach stosowały spójne podejście.

2. Po otrzymaniu, zgodnie z art. 13b, powiadomienia o dowolnym działaniu, które ma zostać podjęte na mocy tego artykułu, europejski organ nadzoru wydaje opinię, w której stwierdza, czy uznaje zakaz lub ograniczenie za uzasadnione i proporcjonalne. Jeżeli europejski organ nadzoru uzna, że dla przeciwdziałania zagrożeniu konieczne jest przyjęcie środka przez inne właściwe organy, stwierdza to również w swojej opinii. Opinia ta jest publikowana na stronie internetowej europejskiego organu nadzoru.

3. Jeżeli właściwy organ planuje podjąć lub podejmuje działanie wbrew opinii przyjętej przez europejski organ nadzoru, o której mowa w ust. 2, lub jeżeli odmawia podjęcia działania wbrew tej opinii, niezwłocznie publikuje on na swojej stronie internetowej komunikat szczegółowo wyjaśniający przyczyny takiego postępowania.

Artykuł 13d

Ujawnianie opłat i kosztów

Osoba sprzedająca produkt inwestycyjny dostarcza w odrębnym dokumencie innym niż dokument zawierający kluczowe informacje następujące informacje:

1. Wszystkie opłaty, o których mowa w art. 8 ust. 2 lit. c), są ujawniane łącznie. Nie przekwalifikowuje się ich jako części inwestycji, jeżeli występują one w jej dolnej strefie.
2. Podstawą opłat z tytułu doradztwa inwestycyjnego nie są zryczałtowane stawki procentowe, chyba że inwestor uzyskał na to wcześniej zgodę. Jeżeli uzgodniono zastosowanie zryczałtowanej stawki procentowej, osoba sprzedająca produkt inwestycyjny ujawnia w pełni, co będzie to znaczyło w całym okresie inwestycji lub w okresie, o który wnosil inwestor.
3. Osoba sprzedająca produkt inwestycyjny lub doradzająca inwestorowi przekazuje inwestorowi wyrażone w minutach lub godzinach zestawienie czasu przeznaczanego na doradztwo, dla którego obliczana jest stawka godzinowa (chyba że uzgodniono zryczałtowaną stawkę procentową zgodnie z ust. 2).

Środa, 20 listopada 2013 r.

Artykuł 13e

Zarządzanie ryzykiem

1. Twórca produktu inwestycyjnego stosuje metodę zarządzania ryzykiem, która umożliwia mu w każdym momencie monitorowanie i pomiar profilu ryzyka produktu inwestycyjnego.

Stosuje on metodę pozwalającą na dokładną i niezależną ocenę wartości pozagięldowych instrumentów pochodnych.

Regularnie powiadamia on właściwe organy swojego macierzystego państwa członkowskiego o typach instrumentów pochodnych, ryzyku związanym z bazą instrumentu pochodnego, limitach ilościowych i metodach, które zostały wybrane w celu oszacowania ryzyka związanego z transakcjami na instrumentach pochodnych w odniesieniu do każdego produktu.

2. Twórca produktu inwestycyjnego dopilnowuje, aby globalne narażenie produktu inwestycyjnego na ryzyko dotyczące instrumentów pochodnych nie przekraczało całkowitej wartości produktu inwestycyjnego.

Narażenie na ryzyko oblicza się, uwzględniając bieżącą wartość aktywów stanowiących bazę instrumentów pochodnych, ryzyko kontrahenta, przyszłe wahania rynku oraz dostępną czas na likwidację pozycji.

W przypadku gdy zbywalne papiery wartościowe lub instrumenty rynku pieniężnego obejmują instrument pochodny, jest on uwzględniany przy spełnianiu wymogów niniejszego artykułu.

3. Obliczenia wartości zagrożonej należy dokonywać zgodnie z następującymi parametrami:

- a) 99-procentowym jednostronnym przedziałem ufności;
- b) okresem utrzymywania pozycji odpowiadającym 1 miesiącowi (20 dni roboczych); oraz
- c) faktycznym okresem obserwacji (historycznej) czynników ryzyka wynoszącym co najmniej trzy lata (750 dni roboczych), chyba że krótszy okres obserwacji jest uzasadniony znacznym wzrostem wahań cen (np. wskutek skrajnych warunków rynkowych).

4. Europejskie organy nadzoru opracowują projekt regulacyjnych standardów w celu określenia:

- a) wytycznych w sprawie pomiaru ryzyka i obliczania ogólnego narażenia na ryzyko w odniesieniu do produktów inwestycyjnych sprzedawanych inwestorom indywidualnym;
- b) wytycznych w sprawie indeksów finansowych.

Europejskie organy nadzoru przedłożą powyższe projekty regulacyjnych standardów technicznych Komisji do dnia [...] r.

Komisji powierza się uprawnienia do przyjęcia regulacyjnych standardów technicznych, o których mowa w akapicie pierwszym, zgodnie z art. 10–14 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010, rozporządzenia (UE) nr 1094/2010 i rozporządzenia (UE) nr 1095/2010.

Artykuł 13f

Zasady dotyczące wypłaty

1. Wypłata wartości produktu inwestycyjnego:

- a) nie obejmuje szeregu mechanizmów, zdarzeń lub klas aktywów stwarzających ryzyko błędnej interpretacji;
- b) nie jest uwarunkowana wystąpieniem zdarzeń, z którymi inwestorzy indywidualni nie są obeznani, takich jak poziom kapitału regulacyjnego instytucji finansowej; lub
- c) nie obejmuje cech konfekcjonowania wykorzystujących błędy behawioralne inwestorów indywidualnych.

2. Europejskie organy nadzoru opracowują wytyczne zawierające dalsze wskazówki na temat warunków, o których mowa w ust. 1.

Środa, 20 listopada 2013 r.

ROZDZIAŁ III SKARGI, DOCHODZENIE ROSZCZEŃ, WSPÓŁPRACA

Artykuł 14

Twórca produktu inwestycyjnego **oraz osoba sprzedająca produkt inwestycyjny ustanawiają** odpowiednie procedury i mechanizmy, które gwarantują:

- a) **inwestorom indywidualnym skuteczny sposób złożenia skargi przeciwko twórcy produktu inwestycyjnego, a przez to – dochodzenia roszczeń;**
- b) inwestorowi indywidualnemu, który złożył skargę w odniesieniu do dokumentu zawierającego kluczowe informacje **lub załącznika do dokumentu zawierającego kluczowe informacje**, otrzymanie merytorycznej odpowiedzi w odpowiednio krótkim terminie i w należyty sposób; **oraz**
- c) **inwestorowi indywidualnemu również dostęp do skutecznych procedur dochodzenia roszczeń w przypadku sporów transgranicznych, w szczególności w przypadku gdy twórca produktu inwestycyjnego ma siedzibę w innym państwie członkowskim lub w państwie trzecim.**

Artykuł 15

1. **Zgodnie z dyrektywą w sprawie alternatywnych metod rozstrzygania sporów konsumenckich [2011/0373(COD)] i rozporządzeniem w sprawie internetowego systemu rozstrzygania sporów konsumenckich [2011/0374(COD)] państwa członkowskie zapewniają, że** w przypadku wszczęcia przez inwestora indywidualnego określonej w prawie krajowym procedury alternatywnego rozstrzygania sporów przeciwko twórcy produktu inwestycyjnego lub osobie sprzedającej produkty inwestycyjne, w odniesieniu do sporu dotyczącego praw i obowiązków ustanowionych w niniejszym rozporządzeniu, twórca produktu inwestycyjnego lub osoba sprzedająca produkty inwestycyjne uczestniczy w tej procedurze w przypadku gdy:

- a) procedura skutkuje wydaniem decyzji, które **mogą być wiążące dla twórcy produktu inwestycyjnego oraz dla osoby dokonującej sprzedaży tego produktu;**
- b) bieg terminu do wniesienia sporu do sądu ulega zawieszeniu na czas trwania procedury alternatywnego rozstrzygania sporów;
- c) bieg terminu przedawnienia roszczenia ulega zawieszeniu na czas trwania procedury;
- d) procedura jest bezpłatna lub **dostępna po cenie nominalnej**, co zostało określone w przepisach krajowych.

1a. **Państwa członkowskie zapewniają, że jeżeli podmioty zajmujące się alternatywnym rozstrzyganiem sporów mogą określać wcześniej zdefiniowane limity pieniężne w celu ograniczenia dostępu do procedur alternatywnego rozstrzygania sporów, limity te nie powinny być określane na takim poziomie, który znacznie utrudnia konsumentom dostęp do rozpatrywania skarg przez podmioty zajmujące się alternatywnym rozstrzyganiem sporów.**

2. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o podmiotach kompetentnych do prowadzenia procedur, o których mowa w ust. 1, w terminie do dnia [wpisać konkretną datę – 6 miesięcy od daty wejścia w życie/daty rozpoczęcia stosowania niniejszego rozporządzenia] r. Państwa członkowskie niezwłocznie powiadamiają Komisję o każdej późniejszej zmianie dotyczącej tych podmiotów.

3. Podmioty kompetentne do prowadzenia procedur, o których mowa w ust. 1, współpracują ze sobą przy rozstrzyganiu sporów transgranicznych wynikających w związku z niniejszym rozporządzeniem.

Artykuł 15a

Informacje na temat alternatywnych metod rozstrzygania sporów

1. **Państwa członkowskie dopilnowują, by twórca produktu inwestycyjnego lub osoba sprzedająca produkt inwestycyjny poinformowali inwestora indywidualnego o podmiotach zajmujących się alternatywnym rozstrzyganiem sporów, które są dla niego właściwe i które są właściwe dla rozstrzygania ewentualnych sporów między nimi a inwestorem indywidualnymi.** Państwa członkowskie określają również, czy zobowiązują się lub są zobowiązane do korzystania z usług tych podmiotów na potrzeby rozstrzygania sporów z inwestorami indywidualnymi.

Środa, 20 listopada 2013 r.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, należy udostępniać w sposób jasny, zrozumiały i łatwo dostępny na stronie internetowej przedsiębiorcy, jeżeli takowa istnieje, i, w stosownych przypadkach, w ogólnych warunkach umów sprzedaży towarów lub świadczenia usług między przedsiębiorcą a konsumentem.

3. Państwa członkowskie zapewniają, że w przypadku gdy spór między inwestorem indywidualnym a twórcą produktu inwestycyjnego lub osobą sprzedającą produkt inwestycyjny na swoim terytorium nie zostanie rozstrzygnięty w ramach skargi złożonej bezpośrednio przez inwestora indywidualnego twórcy produktu inwestycyjnego lub osobie sprzedającej produkt inwestycyjny, twórca produktu inwestycyjnego lub osoba sprzedająca produkt inwestycyjny przekazuje inwestorowi indywidualnemu informacje, o których mowa w ust. 1, i określa w nich, czy skorzysta z usług właściwych podmiotów zajmujących się alternatywnym rozstrzygnięciem sporów w celu rozstrzygnięcia sporu. Informacje te przekazuje się w formie papierowej lub na innym trwałym nośniku.

Artykuł 15b

Wspólne alternatywne metody rozstrzygnięcia sporów

Państwa członkowskie mogą utrzymać lub wprowadzić alternatywne procedury umożliwiające wspólne rozstrzygnięcie identycznych lub podobnych sporów między twórcą i osobą sprzedającą produkty inwestycyjne a kilkoma inwestorami indywidualnymi. Alternatywne systemy rozstrzygnięcia sporów w przypadku zarówno indywidualnych, jak i zbiorowych sporów i roszczeń są procedurami uzupełniającymi, a nie wzajemnie się wykluczającymi.

Artykuł 16

Do celów stosowania niniejszego rozporządzenia właściwe organy współpracują ze sobą nawzajem oraz z organami odpowiedzialnymi za pozasądowe postępowania w zakresie rozpatrywania skarg i postępowania umożliwiające dochodzenie roszczeń, o których mowa w art. 15.

W szczególności właściwe organy udostępniają sobie nawzajem, bez zbędnej zwłoki, informacje mające znaczenie w kontekście wykonywania ich obowiązków na mocy niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 17

1. Państwa członkowskie stosują dyrektywę 95/46/WE do przetwarzania danych osobowych prowadzonego w danym państwie członkowskim na podstawie niniejszego rozporządzenia.

2. Do przetwarzania danych osobowych prowadzonego przez EUNB, EUNUiPPE i EUNGiPW stosuje się rozporządzenie (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady.

ROZDZIAŁ IV

KARY ADMINISTRACYJNE I INNE ŚRODKI

Artykuł 18

1. Państwa członkowskie ustanawiają przepisy określające odpowiednie **kary administracyjne** i **inne** środki mające zastosowanie w przypadkach naruszeń przepisów niniejszego rozporządzenia oraz podejmują wszelkie niezbędne środki w celu zapewnienia ich stosowania. **Kary** i **inne** środki muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstrasające.

Do dnia [24 miesiące po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia] państwa członkowskie zgłaszają przepisy, o których mowa w akapicie pierwszym, Komisji oraz Wspólnemu Komitetowi Europejskich Urzędów Nadzoru. Państwa członkowskie bezzwłocznie powiadamiają Komisję i Wspólny Komitet Europejskich Urzędów Nadzoru o wszelkich późniejszych zmianach tych przepisów.

2. Właściwe organy posiadają, zgodnie z prawem krajowym, wszelkie dostępne im uprawnienia nadzorcze, w tym uprawnienia śledcze, niezbędne do wykonywania ich zadań zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

2a. Wykonując swoje uprawnienia zgodnie z art. 19, właściwe organy ściśle ze sobą współpracują w celu zapewnienia zamierzonych w niniejszym rozporządzeniu skutków kar administracyjnych i innych środków oraz koordynują swoje działania w celu uniknięcia możliwego powielania i pokrywania się kar administracyjnych i innych środków w razie ich stosowania w przypadkach transgranicznych.

Środa, 20 listopada 2013 r.

Artykuł 19

1. Niniejszy artykuł stosuje się do **wszelkich** naruszeń **niniejszego rozporządzenia**.

2. Państwa członkowskie zapewniają posiadanie przez właściwe organy uprawnień do nakładania przynajmniej następujących **kar administracyjnych i innych** środków administracyjnych:

- a) zakazu wprowadzania produktu inwestycyjnego na rynek;
- b) nakazu wstrzymującego wprowadzanie produktu inwestycyjnego na rynek;
- c) ostrzeżenia podawanego do publicznej wiadomości, wskazującego tożsamość odpowiedzialnej osoby i charakter naruszenia;
- d) nakazu publikacji nowej wersji dokumentu zawierającego kluczowe informacje;

da) w przypadku osoby prawnej – grzywnien administracyjnych w maksymalnej wysokości 10 % całkowitych rocznych obrotów tej osoby prawnej w poprzednim roku obrotowym; jeżeli osoba prawna jest jednostką zależną jednostki dominującej, całkowity roczny obrót stanowi kwota całkowitego rocznego obrotu wynikająca ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego ostatecznej jednostki dominującej za poprzedni rok obrotowy;

db) w przypadku osoby fizycznej – grzywnien administracyjnych w maksymalnej wysokości do 5 000 000 EUR lub – w państwie członkowskim, w którym euro nie jest walutą urzędową – równowartości tej kwoty w walucie krajowej na dzień ... [dzień wejścia w życie niniejszego rozporządzenia].

3. Państwa członkowskie zapewniają – w przypadku nałożenia przez właściwe organy **kar administracyjnych lub innych środków** zgodnie z ust. 2 – posiadanie przez właściwe organy uprawnień do kierowania – lub nałożenia na twórcę produktu inwestycyjnego lub osobę sprzedającą produkt inwestycyjny obowiązku skierowania – do zainteresowanych inwestorów indywidualnych bezpośredniego zawiadomienia informującego ich o nałożonej **karze** administracyjnej lub **innym** środku oraz o tym, gdzie mogą złożyć skargę lub wystąpić z roszczeniami odszkodowawczymi.

Artykuł 20

Właściwe organy stosują **kary** administracyjne i **inne** środki, o których mowa w art. 19 ust. 2, uwzględniając wszystkie istotne okoliczności, w tym:

- a) wagę naruszenia i czas jego trwania;
- b) stopień odpowiedzialności odpowiedzialnej osoby **fizycznej lub prawnej**;
- c) wpływ naruszenia na interes inwestorów indywidualnych;
- d) gotowość do współpracy osoby **fizycznej lub prawnej** odpowiedzialnej za naruszenie;
- e) **wszelkie** uprzednie naruszenia popełnione przez odpowiedzialną osobę **fizyczną lub prawną**;

ea) wszelkie środki przyjęte przez odpowiedzialną osobę w celu zapobieżenia ponownemu naruszeniu w przyszłości;

eb) wszelką rekompensatę zapewnioną inwestorom detalicznym przez osobę odpowiedzialną w następstwie naruszenia.

Artykuł 21

1. W przypadku gdy właściwy organ podał do wiadomości publicznej informację o **karach** administracyjnych i **innych środkach**, równocześnie zgłasza te **kary administracyjne i inne** środki Europejskim Urzędowi Nadzoru.

Środa, 20 listopada 2013 r.

2. Państwa członkowskie przekazują **właściwemu europejskiemu organowi nadzoru** raz do roku zbiorcze informacje dotyczące **kar administracyjnych i innych** środków **nałożonych** zgodnie z art. 18 i art. 19 ust. 2.
3. **Europejskie Urzędy Nadzoru** publikują te informacje w sprawozdaniu rocznym.

Artykuł 22

Informacje o **karach i innych** środkach nałożonych za naruszenia, o których mowa w art. 19 ust. 1, w tym przynajmniej informacje o rodzaju naruszenia niniejszego rozporządzenia oraz tożsamość osób za nie odpowiedzialnych, podaje się do wiadomości publicznej bez zbędnej zwłoki **Właściwe organy mogą usunąć ze swojej strony internetowej tożsamość podmiotu poddanego karom administracyjnym lub innym środkom najwcześniej po pięciu latach.**

ROZDZIAŁ IV PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 23

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjęcia aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.
2. Uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych, o których mowa w art. 8 ust. 5, art. 10 ust. 2, art. 12 ust. 4, **art. 13a ust. 10 i art. 13b ust. 9**, powierza się Komisji na okres [2 lat] od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia. Przekazanie uprawnień zostaje automatycznie przedłużone na takie same okresy, chyba że Parlament Europejski lub Rada sprzeciwią się takiemu przedłużeniu nie później niż trzy miesiące przed końcem każdego okresu.
3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 8 ust. 5, art. 10 ust. 2, art. 12 ust. 4, **art. 13a ust. 10 i art. 13b ust. 9**, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna od następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.
4. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
5. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 8 ust. 5, art. 10 ust. 2, art. 12 ust. 4, **art. 13a ust. 10 i art. 13b ust. 9** wchodzi w życie tylko wtedy, kiedy Parlament Europejski albo Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie lub kiedy przed upływem tego terminu zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o [dwa miesiące] z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

5a. Bez uszczerbku dla innych przepisów rozporządzeń (UE) nr 1093/2010, 1094/2010 i 1095/2010 okres na zgłoszenie sprzeciwu Parlamentu Europejskiego i Rady w przypadku zatwierdzenia przez Komisję niezmienionego projektu regulacyjnych standardów technicznych wynosi dwa miesiące [z uwagi na złożoność i zakres rozpatrywanych kwestii]. Z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady okres ten można jednorazowo przedłużyć o kolejny miesiąc.

Artykuł 23a

Dalsze postanowienia dotyczące projektów regulacyjnych standardów technicznych

1. **Bez uszczerbku dla jakichkolwiek terminów przedkładania projektów regulacyjnych standardów technicznych do Komisji, uzgadnia się harmonogram stopniowego przedkładania projektów, w którym określa się teksty lub grupy tekstów, które należy przedłożyć z wyprzedzeniem 12, 18 i 24 miesięcy.**

Środa, 20 listopada 2013 r.

2. **Komisja nie przyjmuje regulacyjnych standardów technicznych w sposób skracający okres kontroli przez Parlament Europejski w czasie przerwy w jego działalności do mniej niż dwóch miesięcy, wliczając ewentualne przedłużenie.**
3. **Europejskie organy nadzoru mogą konsultować się z Parlamentem Europejskim na etapach opracowywania regulacyjnych standardów technicznych, szczególnie gdy istnieją wątpliwości co do zakresu niniejszego rozporządzenia.**
4. **W przypadku gdy właściwa komisja Parlamentu Europejskiego odrzuci regulacyjne standardy techniczne, a do następnego posiedzenia plenarnego pozostał okres krótszy niż dwa tygodnie, Parlament Europejski może przedłużyć okres na wniesienie sprzeciwu, o którym mowa w art. 23 ust. 5a, do dnia kolejnego posiedzenia następującego po najbliższym posiedzeniu.**
5. **W przypadku odrzucenia regulacyjnego standardu technicznego i jeżeli stwierdzone problemy mają ograniczony zasięg, Komisja może przyjąć przyspieszony harmonogram opracowania zmienionych projektów.**
6. **Komisja dopilnowuje, aby na wszystkie zapytania zespołu Parlamentu Europejskiego sprawującego kontrolę, formułowane oficjalnie przez przewodniczącego właściwej komisji, odpowiedź udzielana była bezzwłocznie, przed przyjęciem projektu regulacyjnego standardu technicznego.**

Artykuł 24

1. Spółki zarządzające i spółki inwestycyjne, o których mowa w art. 2 ust. 1 i art. 27 dyrektywy 2009/65/WE, oraz osoby sprzedające jednostki UCITS zdefiniowane w art. 1 ust. 2 tej dyrektywy są zwolnione z obowiązków wynikających z niniejszego rozporządzenia do dnia ... [trzy lata po wejściu rozporządzenia w życie].

1a. **ZAFI w formie określonej w art. 4 ust. 1 lit. b) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/61/UE⁽¹⁾ oraz osoby dokonujące sprzedaży jednostek AFI zdefiniowanych w art. 4 ust. 1 lit. a) tej dyrektywy zwolnione są z zobowiązań określonych w niniejszym rozporządzeniu do dnia ... [trzy lata od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia], pod warunkiem że przedstawią oni dokument zawierający kluczowe informacje dla inwestorów na mocy z prawa krajowego zgodnie z art. 78 dyrektywy 2009/65/WE lub odnośnych przepisów prawa krajowego.**

Artykuł 25

1. **Do dnia ... [cztery lata od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia] Komisja dokonuje przeglądu niniejszego rozporządzenia.** Przegląd ten obejmuje ogólną analizę praktycznego stosowania przepisów określonych w niniejszym rozporządzeniu z należyтым uwzględnieniem zmian na rynku produktów inwestycyjnych dla inwestorów indywidualnych. **W ramach tego przeglądu rozpatruje się również kwestię ewentualnego rozszerzenia zakresu stosowania niniejszego rozporządzenia na inne nowe lub innowacyjne produkty finansowe dystrybuowane w Unii.**

2. Po odbyciu konsultacji ze Wspólnym Komitetem Europejskich Urzędów Nadzoru Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie, któremu w stosownym przypadku towarzyszy wniosek ustawodawczy.

2a. **Od dnia ...[data wejścia w życie niniejszego rozporządzenia] twórcy produktów inwestycyjnych opracowują dokument zawierający kluczowe informacje zgodnie z niniejszym rozporządzeniem i są zwolnieni ze składania podsumowania prospektu emisyjnego zgodnie z art. 5 ust. 2 dyrektywy 2003/71/WE.**

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/61/UE z dnia 8 czerwca 2011 r. w sprawie zarządzających alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz.U. L 174 z 1.7.2011, s. 1).

Środa, 20 listopada 2013 r.

Artykuł 26

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia ... [*dwa lata po dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia*].

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w...

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący

W imieniu Rady
Przewodniczący
